

MAANDSCHRIFT VOOR BIJENTEELT

UITGAVE:
VERENIGING TOT
BEVORDERING
DER BIJENTEELT
IN NEDERLAND

JANUARI 1949
51e JAARGANG
NUMMER 1

SORGHVLIET RYMEN

naar
JACOB CATS

Ick heb in mynen hof een groote byenswerrem,
Die vlieght des Soomers uyt en houdt sich swinters werrem.
So dikwyls loop ik lieen en soeck myn Vreede buyten,
Ver van der menschen praect, dewyl myn ooren tuyten.
De mensch swetst heel den dagh, hy praect nogh in syn droomen,
Slechts van de roerigheydt der tonghen kan het koomen,
So meent hy in syn waen en hoopt door confereeren
De dampen van het quaedt en 't boose ty te keeren.
Doch, meerder dat men spreekt, te slechter ghaen de saecken,
De praectsucht doet de daedt in het vergheetboeck raecken.
Wie wauwelt heel den dagh vergheet het werck der handen,
Een scherpghesleepen tongh verberght de botte tanden.
Ay, siet myn byen aen en hoort hoe sy staegh swyghen
En met een sacht ghegons naer noeste erbeydt tyghen.
Sy schaeren sich te saem om hunne Kooninghinne
En haelen één van sin hun vrachten hooningh binnen.
Gheen hunner lydt ghebreck, sy deelen met elkander;
Sy swyghen ondercen, de een verdraeght den ander;
En in de Vreede van hun uytghesochte wooningh
Blinckt daer het puure goudt der versverworven hooningh.
Ay, menschen, staeckt u praect en schaert u één van sinnen,
Werckend en swyghend bei om uwe Kooninghinne!

Overgenomen uit „De Prinsestad” van 23 October 1948

Tijdens het afdrukken van dit nummer bereikte ons het droeve bericht dat te Nijmegen, in de ouderdom van 75 jaar, na een langdurige ziekte, is overleden

PATER Dr. L. PEETERS S.J.

De H. Mis van Requiem zal plaats hebben op Vrijdag 7 Januari a.s. om 10 uur in de kapel van het „Berchmanianum”, Houtlaan 4, Nijmegen, waarna begrafenis op het kerkhof aldaar.

Maandschrift voor BIJENTEELT

UITGAVE VAN DE VEREENIGING TOT BEVORDERING DER BIJENTEELT IN NEDERLAND.

Redacteur: JOH. A. JOUSTRA
Adres Redactie: Jan van der
Heydenstraat 35, Amersfoort.

Commissie van Redactie:
A. S. PLANTING, B. A. v. d. SANDE en A. VINK
Adviseurs: de Rijksbijenconsulenten.

maandpraatje

HET nieuw begonnen jaar brengt er me toe even stil te staan bij hetgeen ons het jaar, dat beëindigd is, heeft gebracht. Een buitengewoon honingjaar is het niet geweest, zelfs maar een zeer matig, al zullen inkers in bepaalde streken van ons land hierbij wel een paar grote ogen opzetten. Zelfs was het een slecht bijenjaar. Het begin was niet slecht. Gedurende de bloeiperiode van het fruit hadden we — behalve in het begin — nogal wat zonneschijn, doch later werd het mis. De volken liepen terug en jonge moeren werden niet bevrucht of kwamen eerst heel laat aan de leg. De zomerdracht, hoewel er een rijke bloei was, kon dan

ook slechts matig benut worden en het gevolg van een en ander was, dat er zo goed als geen zomerhoning geoogst kon worden, ja, in vele streken de bijen zelfs flink gevoerd moesten worden om nog in leven te blijven. Door de vele regens op het juiste tijdstip, ontwikkelde de heide zich prachtig en het weer was gedurende de heide-periode uitstekend. Helaas waren de meeste volken niet sterk aan vliegbijen om de heide ten volle te benutten en de heide was ook spoedig afgebloeid.

Neen, we hebben wel eens andere jaren gekend.

Doordat de bijen slecht in hun broed zaten, waren de volken tijdens de inwintering ook niet al te sterk, al hadden vele volken tijdens de heidedracht wel broed aangezet. Maar broed is nog geen bijen en die hebben we voor een inwintering nooit teveel. Daar kwam nog wat bij, n.l. de geringe oogst aan stuifmeel, nodig voor een flinke broedaanzet en voor de overwintering. Misschien ligt het ook daaraan dat tijdens de herfstvoeding heel weinig of geen nieuw broed werd aangezet en dus de volken met te weinig jonge bijen de winter ingingen. De oude bijen waren afgeleefd en voorzover ze niet op de heide stierven, kwam er tijdens de wintervoeding of kort daarna een eind aan hun leven.

Maar we zijn er nog niet. De moeren werden geboren in ongunstige weersomstandigheden en zoals gezegd, werden zeer laat bevrucht. Het is bekend, dat moeren, die niet spoedig na hun geboorte bevrucht worden, er dus veel te lang over doen, dikwijls vreemde kunsten vertonen, een onregelmatig broednest maken en zelden flinke broednesten produceren. Dikwijls ook worden zij in het begin van het bijenjaar al spoedig door het volk opgeruimd. Dat dit van slechte invloed kan zijn op de voorjaarsdracht van dit jaar zal wel bekend zijn.

Het is geen opwekkend beeld, dat we hier opgehangen hebben, maar het is nodig het te zeggen, opdat we met meer aandacht dan gewoonlijk onze bijen in het komende seizoen in het oog zullen houden en waar mogelijk helpen.

We willen hier ook iets zeggen over de export van bijenvolken. Laten onze exporteurs alleen zeer goede volken exporteren, opdat we onze goede naam in het buitenland niet gaan verliezen. Voor de Nederlandse inker is dat niet prettig, maar voor de exporteurs kan dit veel schade opleveren. Naast de bestaande keuring op ziekte zal er een kwaliteitskeuring dienen te komen zolang de exporteurs dit zelf nog niet voldoende doen.

Dan is er nog iets waaraan we zo spoedig mogelijk een einde dienen te maken en dat is, het maar luk-raak plaatsen van bijenvolken in de drachtgebieden. Vooral op de heidevelden staan dikwijls veel te veel bijenvolken dicht op elkaar, zodat niet alle heide voldoende kan worden bevlogen. Plaats ze in

(vervolg op pag. 2)

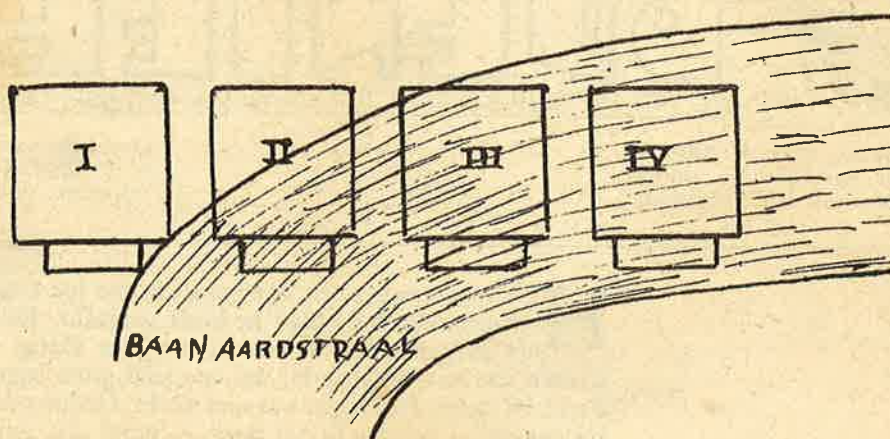
1949

Onze Lezers een gelukkig
Jaar 1949 en een goed
bijenjaar gewenst.

De commissie van redactie

Aardstralen en Bijen

Naar aanleiding van de mededeling door de heer Tj. Stienstra in het Februari-nummer 1948 van ons M. S., kan ik U mededelen, dat mij deze kwestie zeer interesseert en ook ik in de mening verkeerde, dat bijen op aardstralen het best tieren. Toen ik dus met mijn bijenhouderij begon, heb ik aan een kennis, een amateur-wichelroedeloper, gevraagd, of de plaats waar ik de kasten wilde neerzetten, bestraald was. Inderdaad was dit volgens hem het geval. Ik zette op die plek vier kasten naast elkaar en onderstelde dat ze alle bestraald stonden. Kast I leverde aanvankelijk moeilijkheden op (moerloos, weinig bijen, geen honing, enz.).

(vervolg van pag. 1)

groepjes van 10 of 25 op voldoende afstand van elkaar en zet er zeker niet meer, dan nuttig is. Er is nog maar weinig goede heide en de imkers hebben dikwijls een even fijne neus als de bijen, m.a.w. de goede plekje weten ze al heel spoedig te vinden, maar dat leidt ook zeer dikwijls tot overbevolking. Laten we het dit jaar goed doen en elkaar geen overlast bezorgen, maar vooral ook, breng geen onvoldoend sterke volken naar een drachtgebied, vooral niet in het najaar.

Hetzelfde geldt ook voor het plaatsen van bijenvolken op het fruit. Voor deze volken wordt door de fruitteler betaald en hij kan ook eisen, dat men hem behoorlijke volken geeft. Ook in 1947 hebben we kunnen constateren, dat hieraan nog wel eens wat hapert en het is begrijpelijk, dat er dan onenigheid tussen fruitteler en bijenman ontstaat.

Het afgelopen jaar heeft ons ook wel goeds gebracht. Het voornaamste is wel, dat de Bedrijfsraad voor de Bijenhouderij eindelijk tot stand gekomen is en we dus in dit jaar kunnen starten. Er staat veel op het programma en misschien wel als eerste punt de kunstmatige bevruchting. Laat men zich daarvan nu geen al te grote voorstellingen maken. We zijn hartelijk blij, dat we er hier nu in ons land ook mede kunnen beginnen, doch zij, die menen, dat nu alle leed bij de bevruchting geleden is en de natuurlijke bevruchting tot het verleden zal gaan behoren, zullen wel zeer bedrogen uitkomen. En laten we vooral niet geloven, dat iedere imker nu in de huiskamer zelf deze K. I. zal kunnen uitvoeren. Het blijft vooralsnog en wellicht wel steeds, laboratoriumwerk. We zijn echter op de goede weg.

JOUSTRA.

Onder deze omstandigheden las ik het artikel van de heer Stienstra en ik besloot eens ernstig een proef te gaan nemen.

In tegenwoordigheid van Dr. L. A. Rademaker, journalist, en de heer A. Vink, lid H. B., is op 12 Februari de bekende wichelroedeloper J. G. Mieremet uit Wassenaar bij mij geweest om de stand van zaken op te nemen. Toen bleek, dat twee kasten geheel en één kast gedeeltelijk bestraald stonden, maar dat de aardstraal vlak voor kast I omhoog en deze kast dus niet bereikte (zie tekening). We gloriificeerden al, maar sinds dien heeft het volk zich voortreffelijk ontwikkeld, zodat het zelfs in aanmerking is gekomen om naar de hei te worden gezonden, waar het braaf zijn plicht heeft gedaan. Op 8 Mei heeft de heer Vink alle kasten nagekeken en bevonden, dat Kast I 8 ramen broed gemaakt had, (later was dit tot 14 opgelopen), Kast II had 9 ramen, Kast III 9 ramen en Kast IV 6 ramen. Deze resultaten klopten dus niet met de theorie over het zetten van bijen op aardstralen.

In de Schweizerische Bienenzeitung van Maart 1948 heeft een artikel gestaan van E. Bühler-Steiner uit Zürich, die tot de conclusie komt, dat bijen beslist *niet* op aardstralen moeten staan.

Volgens mijn bevindingen is dat betrekkelijk onverschillig. Ik wil geenszins beweren, dat ik hiermede een afdoend antwoord op het vraagstuk heb gegeven, want er zijn vele bijkomende factoren, die samenwerken. Het zal erg belangrijk en nodig zijn dat imkers het onderzoek voortzetten, waarbij de heer Mieremet, naar ik weet, gaarne zijn steun zal verlenen.

Met imkersgroet,

Mej. H. C. MANSVELD,

van Calcarlaan 14,
Wassenaar.

DE PLAATSVASTHEID DER HONINGBIJEN

Observations on confined visiting habits of honey-bees

Met „plaatsvastheid” duidt men het verschijnsel aan dat een honingbij, nadat zij een bepaalde drachtbron heeft gevonden, bij het verzamelen

van nectar en/of stuifmeel (ook water en propolis?) naar ongeveer dezelfde plaats terugkeert en zich niet ver van de eerst gevonden bron verwijderd zolang daar dracht blijft bestaan.

Reeds in 1904 merkte Giltay deze eigenschap op toen hij constateerde dat gemerkte bijen steeds naar hetzelfde proefveldje terugkwamen.

Bonnier (1) merkte de bijen, die op een stuk van een 5 m lange strook van een boekweitveld vlogen, en constateerde dat de volgende dagen de gemerkte bijen alleen op dat stuk voorkwamen en niet op de rest van het boekweitveld waren te vinden. Hij maakte onderscheid tussen het gedrag van zoekende en van verzamelende bijen. Zoeksters worden meestal na kortere of langere tijd verzamelaarsters. Uitvoerig onderzoek werd daarna verricht door Minderhoud (7). Hij werkte met één gemerkte bij, die hij met de ogen trachtte te volgen bij het bevliegen van laag bij de grond bloeiende gewassen als paardenbloem en witte klaver. Hij kwam tot de conclusie dat een bij slechts een klein oppervlak bewerkt en wel van ten hoogste 1 are. Proeven met grote aantallen gemerkte bijen, die werden genomen op veldjes mosterd en reseda, op verschillende afstanden van elkaar gelegen, gaven soms afwijkende resultaten, die Minderhoud wil verklaren uit de te kleine oppervlakte der veldjes. Toch past hij de op klaver en paardenbloem gevonden resultaten, zij het met enige reserve, toe op vruchtbomen. „.... und die Resultate dieser Beobachtungen sind so treffend, dass es nicht unzulässig sein dürfte, sie mit einiger Vorsicht auch auf die Obstbäume auszudehnen.”

Hiertegen kwam zowel van bijenteelt- als van fruitteelt deskundige zijde verzet. Zo zegt Zander (10): „....Irgendwelche tatsächlichen Beweise bringt Minderhoud nicht bei. Die S. 30 mitgeteilten praktischen Erfahrungen mit dem Aufstellen von Bienenvölkern sprechen durchaus gegen die Schlüsse von Minderhoud”, en Kobel (4): „Immerhin darf man in der Skepsis nicht so weit gehen wie es Minderhoud tut” en verder: „Die obstbauliche Praxis lehrt uns jedoch mit aller Deutlichkeit, dass dieser bemerkenswerte Einwand nicht allzu tragisch zu nehmen ist.”

De bezwaren zijn dus in hoofdzaak gebaseerd op de in de praktijk opgedane ervaringen. Toch laten de gegevens van Minderhoud nog wel meer critiek toe. Het valt op dat de bijen op de afgebakende veldjes niet steeds gevolgd konden worden. „Verschiedene Versuche um den von „Gelb” zurückgelegten Weg einzuzichnen, misslangen bereits

DOOR/BY IR J. MOMMERS
waarin opgenomen proefnemingen door
ir. P. Stadhouders over dit onderwerp

nach einigen Minuten, da ich die Biene aus dem Auge verlor”.

De tekeningen doen door de aangegeven tijden en de

richting, waarin de bij het veldje verliet, vermoeden dat in deze tijd de bij niet naar haar woning ging. Men moet dus wel veronderstellen dat ze buiten het getekende veldje verzamelde. Op pag. 354 vinden we ook vermeld dat van de 9 gemerkte bijen er slechts 4 op hetzelfde veldje meer dan één dag werden waargenomen. De overige moeten zich dus meer verspreid hebben, maar worden voor de te trekken conclusies verder uitgeschakeld. Dit is dus eigenlijk een zekere selectie van bijen die doen wat men graag wil betogen. Bij veldjes die 100 m uit elkaar lagen en waarop een groot aantal bijen gemerkt werd, trad wel verspreiding tussen de veldjes op. Minderhoud verklaart dit hierdoor, dat de perceeltjes te klein waren en niet voldoende dracht voor de bijen boden. Ditzelfde zou men dan echter ook moeten verwachten bij vruchtbomen die 100 m uit elkaar staan.

Verkoren (8) kwam door proeven met korenbloemen in potten tot de conclusie dat de bijen weliswaar een beperkt gebied bevliegen, maar dat dit gebied toch groter is dan Minderhoud aannam. Hij (V.) voegt er nog aan toe: „Het lijkt me echter waarschijnlijk, dat bij geringe dracht de individuele vluchten van de honingbij zich over nog grotere arealen zullen uitstrekken”. Zijn mening dat men bij het planten van boomgaarden met het oog op de kruisbestuiving niet al te angstvallig behoeft te zijn ten opzichte van de te kiezen onderlinge afstanden, wordt later bij monde van Stuivenberg (9) echter herroepen. Deze publiceert verder proeven van Verkoren en oefent daarop critiek uit. Hij zegt n.l. dat wel is aangetoond dat de bijen zich wel tot 30 m in haar drachtveld verplaatsen, maar dat het zeker is dat de bijen ondertussen niet naar haar woning zijn geweest. Nu heeft men daaraan m.i. niet al te veel waarde te hechten, omdat een bij, die zich in de woning van de stuifmeelklompjes ontdoet, niet geheel stuifmeelvrij opnieuw op dracht uitgaat. Integendeel, de uitgaande bijen dragen nog betrekkelijk veel stuifmeel met zich mee. Butler c.s. (2) en (3) controleerden de plaatsvastheid van de bijen voornamelijk aan kunstmatige drachtbronnen in de vorm van petrishaaltjes met suikerwater, die op ruim 18 m afstand van elkaar waren geplaatst. Ongeveer 10% van op 2 schaaltes gemerkte bijen bezocht de naastgelegen schaaltes, die alle steeds gevuld gehouden werden. Dit geeft dus voor 10% van de bijen een spreiding aan van tenminste 18 m, die ineens overbrugd moest wor-

den. Anders was de toestand als de schaaltes tijdelijk niet gevuld gehouden werden. De bijen gingen dan direct aan het zoeken en kwamen al gauw op andere schaaltes terecht. Ze bleven dan, ook als de oorspronkelijke bezochte schaaltes weer gevuld werden, op de nieuw gevonden of de oude plaats vliegen of bezoeken beide. Bij bloemen waren de resultaten ongeveer gelijk. Butler komt tot de conclusie dat de bijen slechts een klein oppervlak bevlagen en wel een cirkel met een straal van ongeveer 4 à 5 m. Om het vrij grote getal afwijkingen (10%) te verklaren, bouwt hij 'n theorie op, die hij echter niet met gegevens staft: De bijen zijn plaatsvast, maar naast deze bijen, die al aan een bepaalde plaats gebonden zijn, komen nog zoekende („wandering”) voor. Dit zijn in hoofdzaak jonge bijen, die pas een drachtbron gevonden hebben, of bijen die op een drachtbron gevlogen hebben, die heeft opgehouden te bestaan. Het zijn deze bijen, die nog niet aan een bepaalde plaats gefixeerd zijn, die b.v. de kruisbestuiving bij vruchtbomen verzorgen. Een reeds op een bepaalde plaats gefixeerde bij kan immers één boom of slechts een gedeelte er van tot werkterrein hebben. Als de concurrentie nu maar groot genoeg is, bestaat er echter een populatie van „wandering” bijen en deze verzorgen wel de kruisbestuiving. Of een bij gefixeerd raakt in een bepaald gebied hangt af van de dracht. Als ze niet in 30—60 minuten de boningblaas vol heeft, blijft ze zoekende.

Daarom moet men de concurrentie in boomgaarden voor de bijen zo groot mogelijk maken en de volken dus zoveel mogelijk bij elkaar plaatsen en niet verspreiden. Uit andere proeven van Butler bleek, echter dat bij slecht weer die bijen uitvliegen, die een drachtbron dicht bij huis hebben. Men zou daaruit dus moeten concluderen dat de volken wel verspreid geplaatst moeten worden, omdat men nu eenmaal rekening moet houden met de mogelijkheid van een periode van slecht weer tijdens de bloei van het fruit.

Als de theorie van Butler juist is, zou men daaruit de gevolgtrekking moeten maken dat alleen een zeer groot aantal bijenvolken, over de gehele boomgaard verspreid, een behoorlijke kruisbestuiving kan teweegbrengen.

Uit bovenstaand onderzoek blijkt wel duidelijk dat de honingbijen onder omstandigheden plaatsvast zijn. Dat echter deze plaatsvastheid onder alle omstandigheden een zo beperkte vliegkring insluit als b.v. Minderhoud en Butler willen doen geloven, is onwaarschijnlijk, o.a. door de bezwaren die Zander en Kobel aanvoeren. Deze bezwaren gelden in hoofdzaak het gedrag van de honingbijen bij het bevlagen van vruchtbomen. Bij het fruit zijn de omstandigheden heel anders dan bij laag bij de grond bloeiende gewassen of petrischaaltjes. Op hogere bomen kan de wind een grotere invloed hebben op het verplaatsen van bijen.

Daarnaast doen zich nog een paar vragen voor, die vooral naar aanleiding van het onderzoek van Butler gesteld moeten worden, n.l.: Hoe gedragen de bijen zich bij het begin van de bloei, m.a.w. hoe

snel komt daar een grote kern van gefixeerde bijen en hoeveel „wandering” bijen zijn er dan en hoe is het gedrag als de bevlagen bloemen een minder goede dracht bieden, dus weinig nectar en misschien ook weinig stuifmeel leveren? Kobel (5) zegt in verband hiermede dat de kruisbestuiving bij rijke nectarafscheiding niet optimaal is. Voor de beantwoording van de eerste vraag zou een proef op verschillende gewassen genomen kunnen worden, voor de tweede moet op het gewas, waarvan men iets wil weten, gecontroleerd worden.

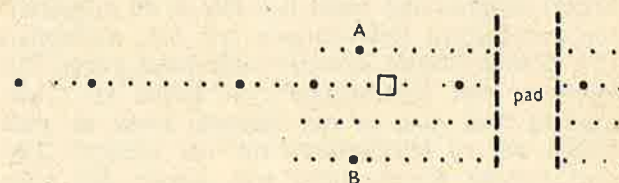
Deze vragen waren voor mij aanleiding om proeven te nemen over het gedrag van honingbijen op fruitbloesem. Tijdens de voorbereidende werkzaamheden hiervoor vernam ik dat ir. P. Stadhouders in 1946 al soortgelijke proefnemingen had gedaan op appels, echter tijdens de volle bloei. Hij was zo vriendelijk mij het verslag van deze proeven ter publicatie ter hand te stellen. Ik laat hieronder een uittreksel uit zijn verslag volgen:

Op 4 Mei werden tijdens de volle bloei der appels waarnemingen verricht in de fruitaanplanting van de heer F. Berkelmans te Oisterwijk. Het weer was zonnig, vrij warm en betrekkelijk windstil. De bijen vlogen druk. Daar in het bedrijf een relatief groot aantal bijenvolken aanwezig was, waren de omstandigheden voor de waarnemingen gunstig. Vermeld moet nog worden dat het fruitbedrijf betrekkelijk beschut is gelegen. De waarnemingen geschieden door personeel van het Consulentschap te Vught.

Voor de proef werd gebruik gemaakt van jonge, kleine boomvormen, zgn. spillen, merendeels van het ras Cox's Orange Pippin. Ze waren reeds enige jaren in productie en bloeiden rijk. Het voordeel van de kleine boomvorm is, dat een vruchtbom gemakkelijk door één waarnemer kan worden overzien. De bomen stonden op een afstand van 1½ m in de rij en 3 m tussen de rijen. De doorsnede der bomen was 1¼ à 1½ m. Ze vormden dus aaneengesloten hagen, terwijl tussen de rijen een open ruimte van ± 1½ m aanwezig was.

De waarnemers stelden zich op langs een rij spillen, zoals aangegeven in fig. 1. Waarnemer A stond op ongeveer 4 m afstand van M. B op ongeveer 8 M.

Fig. 1. Overzicht van de plaatsing der waarnemers

□ Merkboom.

- Cox's Orange Pippin met waarnemer
- Niet waargenomen bomen (gedeeltelijk getekend)

M. had tot taak alle bijen, die op „zijn” boom kwamen, van een merkteken te voorzien; hij gebruikte hiervoor een fijn penseeltje met witte waterverf, waarmee dan telkens een tik werd gegeven op het

abdomen (achterlijf) van elke bloembezoekende bij. Het bleek dat de bijen hierop niet reageerden; ze vlogen zelfs niet op van de bloem waarin ze bezig waren. Het plekje verf droogde zeer snel op. De waarnemers noteerden nu hoe vaak zij een witgemerkte bij op „hun” boom zagen, waarbij de waarnemingen van opeenvolgende kwartieren afzonderlijk werden gehouden.

Met het merken en het waarnemen werd om 13.15 uur middeleuropese tijd begonnen, terwijl met het waarnemen werd doorgegaan tot 15.45 uur. Van 15 uur tot 15.15 uur werd gepauzeerd, zodat in totaal gedurende 9 kwartieren werd waargenomen.

Na $\frac{1}{2}$ à $\frac{3}{4}$ uur was M vrijwel klaar met merken. Na een uur zag hij geen ongemerkte bijen meer en dus tijdens het verdere verloop der waarnemingen uitsluitend witgemerkte bijen. Hieruit volgt, dat hij na $\frac{1}{2}$ à $\frac{3}{4}$ uur alle bijen, die een plekje bevlogen, waarop ook „zijn” boom stond, had gemerkt. Daar in het verdere verloop van deze middag de witgemerkte bijen weer voortdurend door M werden waargenomen, terwijl hier geen ongemerkte bijen kwamen, is hiermede de plaatsvastheid opnieuw bewezen.

In tabel 1 en fig. 2 is aangegeven hoe vaak door de diverse waarnemers een gemerkte bij werd waargenomen in de opeenvolgende kwartieren. Het is niet onmogelijk, dat éénzelfde bij tijdens een vlucht meermalen werd gezien, doch deze kans was voor alle waarnemers gelijk. Ook in latere kwartieren bleken de gemerkte bijen nog sterk rondom M geconcentreerd te zijn. De beide waarnemers op 6 m afstand van M zagen zeer veel „witte” bijen, de waarnemer op 12 m afstand zeer veel minder: slechts $\frac{1}{3}$ van het aantal van eerstgenoemde. De waarnemers op grotere afstand van M zagen slechts sporadisch een gemerkte bij.

In tabel 1 is het totaal aantal waargenomen bijen per waarnemer vanaf het begin tot het einde der waarnemingen vermeld.

TABEL I
Aantal bijen, waargenomen op verschillende afstanden van de merkboom
(voor verklaring zie tekst en fig. 1)

Tijd	Waarnemers								Totaal per 15 min.
	30 m	24 m	12 m	6 m	M	6 m	16 m	A 4 m	
13.15—13.30	—	—	—	7	—	3	—	2	12
13.30—13.45	1	—	3	9	—	16	—	1	30
13.45—14.00	—	1	9	12	—	16	—	3	41
14.00—14.15	1	1	3	13	—	21	1	1	41
14.15—14.30	—	1	3	15	—	17	1	5	42
14.30—14.45	—	—	3	18	—	13	1	5	40
14.45—15.00	—	2	9	22	—	14	—	5	52
15.15—15.30	—	2	5	18	—	14	—	2	41
15.30—15.45	—	—	1	21	—	14	—	7	43
Totaal per waarnemer	2	7	36	135	—	128	3	31	—
Gevangen na 15.45	—	1	4	6	10	3	—	3	—

Hieruit blijkt enigszins de grootte van het beperkte oppervlak, dat door één bij constant wordt bevlogen.

Een kleine minderheid der bijen komt verder dan 12 m van M, terwijl zeer weinig bijen worden waargenomen op 24 m afstand van M en verder.

De waarnemer A, die in een naastgelegen rij stond op ongeveer 4 m afstand van M, nam slechts 31 bijen waar, dus veel minder dan de waarnemer op 6 m afstand in dezelfde rij als M. De waarnemer die op twee rijen afstand naast M (ongeveer 8 m) stond zag hoegenaamd geen gemerkte bijen. Hieruit volgt dat, indien de plantafstand in de rijen geringer is dan tussen de rijen, een bij zich langs de rij veel verder verplaatst dan loodrecht op de rijen. Het bevlogen oppervlak is dus in zo'n fruitaanplanting zeker niet cirkelvormig, misschien ellipsvormig.

Het blijkt dat ook het pad van 5 m breedte (zie fig. 1) een belemmering vormt voor het verplaatsen van de bijen. De waarnemer aan die zijde van M

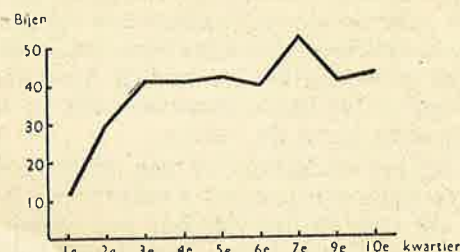

Fig. 2. Aantal bijen in elk kwartier waargenomen door alle waarnemers tezamen.

op 16 m afstand had immers nog minder gemerkte bijen gezien dan die op 24 m afstand in de ononderbroken rij.

In tabel 1 is verder het totaal aantal bijen weer gegeven, dat in elk kwartier door alle waarnemers tezamen werd waargenomen. De eerste twee kwartieren moet men uitzonderen daar toen door M nog niet alle bijen waren gemerkt. Misschien was het beter geweest dat M eerst alle bijen die op zijn boom kwamen, had gemerkt en dat men daarna pas met de waarnemingen was begonnen. Het blijkt nu, dat in elk kwartier ongeveer evenveel bijen werden waargenomen, n.l. ruim 40, alleen in het zevende kwartier was het aantal iets groter. Hieruit volgt dat de vlucht der bijen vanaf het begin tot het einde der proef ongeveer even intensief is geweest.

Na afloop der waarnemingen, dus om 15.45 uur, werden door elke waarnemer en ook door M alle gemerkte bijen, die op ieders boom kwamen, gevangen. Het resultaat is weergegeven in tabel 1.

Uit deze tabel blijkt hoe de bijen, die in punt M gemerkt waren, pl.m. 2 à 2½ uur na het merken over de rij vruchtbomen waren verdeeld. Waarnemer A buiten de rij ving nog 3 bijen. Het totaal aantal gevangen bijen was 27. Dit was slechts ruim de helft van het oorspronkelijke aantal door M gemerkte bijen (pl.m. 50). Blijkbaar was een aantal bijen later in de middag niet meer uitgevlogen of verloren gegaan. Deze waarneming is enigszins in tegenspraak met hetgeen in de vorige alinea is geschreven.

(Wordt vervolgd)

Ervaringen

MET BIJENHOUDEN IN BOOGKORVEN

IN de moderne bijenboeken wordt niet bepaald propaganda gemaakt voor het houden van bijen in boogkorven; ook in het onlangs verschenen boek van De Roever wordt van deze korf als van een verouderde bijenwoning gesproken.

Echter is naar mijn mening de boogkorf uitstekend geschikt voor het winnen van honing, en ik zou deze bijenwoning speciaal willen aanraden voor vaste-bouwimkers, die willen overgaan tot losse bouw en voor de amateurimkers, die op een eenvoudige en niet kostbare wijze bijen willen houden en niet de bedoeling hebben met de bijen veel experimenten uit te halen, maar wie het in hoofdzaak begonnen is om de honing.

Ik ben na een onderbreking van enige jaren in 1937 weer begonnen met het houden van bijen; ik schafte mij toen in het voorjaar een simplexkast met bijen aan. Enkele ledige boogkorven betrok ik van Wageningen, deze zijn thans nog in gebruik. Langzamerhand breidde mijn imkerij zich uit, zodat ik na een tegenslag in de winter 1939-40 (mobilisatie) in het voorjaar 1943 in het bezit was van 12 bevolkte zestienraams boogkorven.

In het jaar 1943 oogstte ik 220 pond slingerhoning en 100 pond raathoning, in 1944 231 pond slingerhoning en 6 pond raathoning, in 1945 384 pond slingerhoning en 13 pond raathoning. In totaal dus in deze drie jaren 954 pond of per volk en per jaar ruim 26 pond. Over de jaren 1946, 1947 en 1948 kan ik geen juiste gegevens verstrekken, omdat ik mijn stand heb uitgebreid o.a. met 11 V.S. kasten met dubbele broedkamer en honingkamer; wel waren de opbrengsten per volk aanmerkelijk lager.

Ik teken hierbij aan, dat de drachtbronnen in mijn omgeving goed zijn, er zijn echter veel bijenhouders.

Mijn volken worden in Augustus naar de heide gebracht. Daar ik de eerste jaren niet voldoende zorg droeg voor het drooghouden der korven moest ik enkele woningen vernieuwen en hoewel ik niet ontevreden ben over mijn kasten, schaf ik mij weer boogkorven aan. Voor het bedrag, dat ik voor een goede kast moet uitgeven, kan ik zeker drie boogkorven kopen; bovendien kan ik in dezelfde tijd gemakkelijk er 2 boogkorven behandelen dan één kast, het reizen met betrekkelijk lichte boogkorven is gemakkelijker dan met kasten, de inwintering gaat zeer vlot en het volk ontwikkelt zich in het voorjaar m.i. beter dan in een kast.

Ik gebruik de boogkorven in z.g. warme bouw (het vlieggat aan de smalle zijde geopend); de bijen brengen de honing grotendeels in de achterste raten, zodat ik zonder meer daar een honingkamer heb. Ik geef toe, dat die lang niet zo broedschoon is als in de kast, maar wat ik in de zomer niet

kan oogsten, kan ik er in het najaar uithalen, omdat het broednest dan veel kleiner is geworden. In de raampjes bevestig ik de kunstraten aan twee verticale draden, daarbij zorg dragende, dat deze kunstraten aansluiten aan het dwarslatje. Omdat de kunstraten iets te kort zijn, blijft boven een kleine open ruimte, doch deze wordt spoedig volgebouwd.

In het najaar heeft de voeding vlot plaats, door zes à zeven overvloedige raampjes te verwijderen en in de lege ruimte stenen bloempotschotels met suikerstroop, waarop kort gesneden stro, te plaatsen. Vóór de inwintering worden de korven gewogen, nadat eerst een dun plankje tegen de raten en daarachter een dikke stromat is geplaatst. Een gewicht van 45 pond is voldoende, er is dan genoeg voedsel tot de voorjaarsdracht. Ieder volk behoudt een paar pond van zijn eigen honing. Hierdoor en door het matige gebruik van voedsel in de warme strowoning kon ik steeds royaal toekomen met het verstrekte suikerrantsoen.

Gaan de korven naar de heide, dan worden deze twee aan twee geplaatst en tegen de regen beschermd door een vierkant van latwerk, waarop een dak van asfaltpapier of van rubbervilt bevestigd is.

Het zwermen voorkwam ik zoveel mogelijk door de methode Schwieters toe te passen. Het uitnemen en weer inzetten van de boograampjes geeft geen moeilijkheden, althans niet meer dan in de kasten, maar dan alleen, indien de leverancier gezorgd heeft voor goede dikwandige korven met stevige, goed passende boograampjes. Helaas heb ik ook slechte boogkorven gehad.

Ik heb enige malen nieuwelingen in het bijenvak geholpen door overdracht in het najaar van voor inwintering gereedgemaakte volken en de resultaten waren uitstekend. Ook heb ik meerdere keren reservevolkjes overwinterd in vierraams korfjes en deze waren in het voorjaar altijd in goede conditie. Vooral voor beginners is het een groot voordeel, dat men voor behandeling van een volk dit kan meenemen naar een schuurtje of ander lokaal; men plaatst dan een andere korf op de standplaats. Men geeft een weinig rook en na enige ogenblikken zijn de wachtbijen naar de standplaats teruggekeerd, geen vreemde bij komt snoepen en daardoor roverij opwekken; men kan zeer rustig werken en heeft geen handschoenen en ook spoedig geen kap meer nodig.

Ik zou aan beginners het volgende willen aanraden: Koop in het voorjaar een goed volk in een gewone strokorf, benevens 2 zestienraams boogkorven (geen kleinere) met 2 stromatten en 2 dunne plankjes in de vorm van het boograam en dikke kunst-

(vervolg op pag. 7)

Nogmaals: MOET EEN IMKER EERLIJK ZIJN?

Uit de vele vragen, welke de redactie hebben bereikt, zulks naar aanleiding van het artikelje, voorkomende in het maandschrift van November j.l., is gebleken, dat enige nadere toelichting gewenst wordt geacht. Wij willen hieraan gaarne voldoen.

Duizenden imkers bestellen ieder jaar bijensuiker. Zij doen dat op een formulier, dat door de vereniging wordt toegezonden, maar door het Ministerie van Financiën wordt vastgesteld. Op dat formulier verklaart de imker onder meer:

„Dat, indien door hem op het tijdstip waarop de aflevering van de suiker plaats vindt, minder volken worden gehouden dan is opgegeven, hij daarvan onmiddellijk schriftelijk opgaaf zal doen aan de organisatie, c.q. het afdelingsbestuur.”

Hieraan ontbreekt in de praktijk nog wel een en ander en daardoor ontstaan veel moeilijkheden. Uit het vorenstaande volgt evenwel, dat, indien in het aantal volken wijziging komt nadat de suiker is ontvangen, generlei opgaaf behoeft te worden gedaan.

Algemeen wordt de klacht vernomen, dat de ambtenaren, die controle uitoefenen nadat de suiker is ontvangen, niet maar zo voetstoots aannemen, dat in het korte tijdsbestek tussen aflevering en controle bijenvolken zijn doodgegaan of verenigd. Hier zit inderdaad een moeilijkheid. Maar met enige goede wil kan men die moeilijkheden tot een minimum beperken. De afdelingsbesturen zijn n.l.

verplicht de ingevulde suikerformulieren, vóórdat met de aflevering wordt begonnen, te zenden aan de desbetreffende Inspecteur der Invoerrechten en Accijnzen, met opgaaf wanneer de suiker zal worden afgeleverd. Wat is hiervan de bedoeling? In de eerste plaats om de ambtenaren gelegenheid te geven, desgewenst, bij de aflevering door de depôthouder aanwezig te zijn. In de tweede plaats om zo spoedig mogelijk na de aflevering aan de imkers een aanvang te kunnen maken met de controle bij die imkers. Het is dan ook een goede gewoonte van een aantal afdelingsbesturen de suikerformulieren tenminste een week voor de aflevering aan de inspecteurs te zenden.

De imkers kunnen de controle vergemakkelijken en de moeilijkheden beperken door o.a.:

- 1e. de huisgenoten in te lichten omtrent de plaats van de bijenstand, het totaal aantal volken, het aantal dat is doodgegaan, verenigd of afgeleverd, eventueel met naam en adres van de koper(s);
- 2e. met het verenigen of afleveren van volken te wachten tot een week na de ontvangst van de suiker;
- 3e. de verplichtingen ontstaan door de onder-tekening van de op het suikerformulier voorkomende verklaring stipt na te komen en de suiker, die te veel is ontvangen wegens sterfte of door vereniging van volken na het invullen van het suikerformulier en vóór de ontvangst van de suiker, onverwijld terug te zenden.

(vervolg van pag. 6)

raat. Wacht tot de zwerm is afgekomen, breng deze in de van pl.m. zeven kunstraten, plank en mat voorziene boogkorf en zet deze op de plaats van het moedervolk. Nadat de jonge moer aan de leg is gegaan, moet het moedervolk overgebracht worden in de andere boogkorf. Gebeuren er geen ongelukken, dan hebt U in het najaar twee goede wintervolken, misschien ook nog honing, maar zeker kunt U die in het volgende jaar oogsten, indien U althans niet direct weer wilt uitbreiden. Blijft U imker, dan kunt U daarna beslissen, of U tot kasten wilt overgaan, maar schaf vooral niet te vroeg de boogkorven af. U kunt het voorlopig en misschien later ook wel zonder stalletje stellen, mits U zorg draagt voor bescherming tegen regen en U een beschutte plaats voor uw bijen hebt. In de winter kunt U nog een zak of rietmat over de korven leggen, een onderzetplank kunt U zelf maken en voor bijendoek kunt U een oude jutezak gebruiken. Bij niet slagen bent U heel wat minder geld kwijt, dan wanneer U met kasten de proef had genomen.

Diepenveen,

J. EGGENS.

Mocht in een bepaald geval met het verenigen van volken niet kunnen worden gewacht, hetgeen wel tot de uitzonderingen zal behoren, dan zal dat in het algemeen wel aannemelijk worden gemaakt. Maar het moet niet zó zijn, dat ieder jaar bij dezelfde imkers net toevallig direct na de ontvangst van de suiker, volken moesten worden verenigd of zijn doodgegaan, ongeacht of de suiker vroeg of laat in hun bezit is gekomen. De goedwillenden zullen het met ons eens zijn, dat het verklaarbaar is, dat de ambtenaren dezulken verdenken en tegen hen maatregelen treffen. Niet uit het oog moet worden verloren, dat de regering voor de bijensuiker vrijdom van accijns verleent. Zij stelt, na overleg met de deskundigen op het gebied van de bijenteelt, de hoeveelheid per volk vast. Deze hoeveelheid geldt voor iedereen. Wij van onze kant moeten dan niet trachten op slinkse wijze de beschikking te krijgen over meer suiker dan is toegestaan, door jaar in jaar uit een aantal volken te verenigen direct nadat wij de suiker binnen hebben. De Overheid vertrouwt op de eerlijkheid van de imker. Laten wij tonen, dat wij dat vertrouwen waard zijn.

Bruidsvlucht

door

PIET DE ROVER.

De drang, die God in al het geschapene gelegd heeft, werd sterk in de Koningin. Een innerlijke stem dwong haar aan die drang te gehoorzamen. Ze moest Moederbij worden. Het gehele bijenvolk verwachtte dit van haar. Zij alleen was in staat het volk te doen voortbestaan. Ze hoorde de roep der natuur in het lokaal zoemen der darren. Welnu, ze zou komen.

Plotseling verhief ze zich in de lucht. Het darrenvolk joelde om haar heen. Het was feest in de natuur. De bloemen juichten, de wind hield de adem in. De zonnestralen dansten. Een Koningin ging op haar bruidsvlucht! Zelfs Epira, de spin, keek vanuit haar holletje onder de duiventil de Koningin bewonderend na. Wat een vlucht, zei ze en ze vergat het vliegje, dat zojuist in haar web gevlogen was.

De Koningin deed, alsof ze de darren niet bemerkte. Groter werden haar kringen; sneller, uitbundiger werd haar vlucht.

Reeds begonnen enkele darren het op te geven. Zulk vliegen, dat was niet bij te houden.

Hoger steeg de Koningin. Het leek wel, of ze in dolle overmoed recht naar de zon wilde vliegen. De bloemen, de huizen, de bomen daar beneden werden al kleiner....

Nog meer darren gaven het op. Maar wie het opgaf, Boemi niet. En Bieke, het bijtje, dat zo vurig verlangd had deze vlucht mee te maken, ook zij gaf het niet op. Ze zou de Koningin volgen, al kostte het haar leven.

Weer bleven enkele darren achter. Uitgeput lieten ze zich naar de aarde zinken....

Maar hoger steeg de Koningin, al hoger. 't Was of zij geen vermoeidheid, geen uitputting kende. 't Was of de wijde vrijheid van de hoge, blanke lucht haar krachten schonk.

Bieke vloog nog mee. Ze voelde dat ze het niet langer meer vol zou kunnen houden. Wie had ooit zulk vliegen gezien?!

Nog twee darren volgden de Koningin. En een van die twee was Boemi. Ook hij dacht niet aan opgeven. Hij moest zegevieren over zijn mededinger; hij moest zegevieren over die jonge, overmoedige Koningin, die in haar dolle drift maar doorvloog....

Toen.... zakte Boemi's mededinger langzaam af. Boemi zag het. Een dolle vreugde doorvoer hem. De

Georganiseerd reizen

OVER het reizen naar de boomgaarden is altijd al veel te doen geweest, gezegd en geschreven maar eigenlijk nog weinig gedaan. Vele vraagstukken doen zich hierbij op en zo hebben imkers en fruittelers ieder hun speciale wensen, om van het onderwerp bespuitingen dan nog maar te zwijgen. Een regeling die zowel imkers als fruittelers bevredigen zou, waarbij het reizen geregeld en georganiseerd zou worden door onze Vereniging, is datgene wat er eigenlijk wezen moest. Teneinde hiermede de grondslag te leggen en met de uitvoering op bescheiden schaal te beginnen, besloot de pas opgerichte afd. Bunnik en Omstreken in 1948 een schuchtere poging te wagen om het reizen naar het fruit via onze afdeling organisatorisch te regelen. In het kort willen we de organisatie van 1948 bespreken met de moeilijkheden die zich hierbij voordeden en de resultaten.

Regeling 1948 REIZEN NAAR HET FRUIT via de afd. Bunnik en omstreken.

In de eerste plaats moesten er condities en voorwaarden zijn waaraan beide partijen zich moesten houden. Er werden condities opgesteld en per circulaire via onze afd. uitgegeven. Het voornaamste van deze conditie was, dat de imkers sterke volken moesten leveren waarvoor zij een vergoeding ontvingen van f 7.50 per volk waarvan 10 cent per volk moest worden afgedragen aan de afd. Bunnik voor administratiekosten, porto e.d. De fruittelers moesten voorzorgsmaatregelen treffen bij de bespuitingen en zorgen dat geen vee bij de volken kon komen. Dit waren de voornaamste condities.

De organisatie omvatte in 1948 Bunnik, Odijk en Werkhoven en omgeving. Toen gingen de circulaires in zee. Berichten hieromtrent werden gepubliceerd in de plaatselijke en landelijke pers en enige propagandabijeenkomsten gehouden voor de fruittelers om hen attent te maken op de regeling en organisatie. Contact werd gezocht met enkele omliggende afdelingen der Ned. Fruitt. Organisatie en bekendheid ervan gegeven aan andere land- en tuinbouworganisaties. Het belangrijkste was echter om zoveel mogelijk volken aan de fruittelers te verhuren op deze condities welke voor de imkers zeer gunstig waren en ook voor de fruittelers een waarborg gaven voor goede volken, maar de vergoeding vormde bij een enkele die de vooroorlogse prijzen nog in zijn hoofd had nog wel eens het struikelblok en meende dat hij hier nog wel volken voor zou kunnen huren van de imkers.

De resultaten

De resultaten waren direct al dermate overweldigend dat we al spoedig een groot aantal volken aangeboden kregen tegen de vastgestelde condities, binnen enkele weken circa 2000 volken. Besloten werd de volken zo mogelijk te plaatsen in volgorde van aanmelding bij ons secretariaat, aangezien het aanbod veel groter was dan de vraag waardoor het jammer genoeg onmogelijk was om alle volken te kunnen plaatsen, en we tot onze spijt vele imkers teleur moesten stellen.

In totaal werden door onze afdeling geplaatst 222 volken, een aantal waar we voor 1948 tevreden mee waren, gezien dat het reizen voor het eerst door onze afdeling georganiseerd werd en de vooruitzichten voor de fruitoogst van 1948 niet zo overweldigend waren,

n naar het Fruit!

gezien ook de zeer goede oogst in 1947 en de abnormale zomer waarbij over het algemeen maar matig bloem en gemengde knop gezet waren. Een reden waarom vele fruittelers geen volken nodig hadden, aangezien zij toch geen of zeer weinig knop hadden.

Wat betreft schade door bespuitingen werden ons geen mededelingen gedaan, noch zijn ons dit jaar in ons werkgebied gevallen bekend van schade of sterfte aan de bijenvolken, zodat deze factor voor de imkers zeer zeker van invloed zal zijn om met een geruster hart in 1949 hun volken bij het fruit te plaatsen.

Natuurlijk werden er in het afgelopen seizoen ook fouten gemaakt en bleek het noodzakelijk om het volgende seizoen verschillende condities te wijzigen. Wij willen hier verder niet ingaan op de tekortkomingen van onze organisatie van onze afdeling, de fruittelers of de imkers, maar proberen de fouten zoveel mogelijk te verbeteren.

DE NIEUWE REGELING VOOR 1949

In onze laatste bestuursvergadering werden de resultaten van 1948 onder de loupe genomen en werd er besloten om in 1949 de organisatie hiervan uit te breiden tot de gehele provincie Utrecht en zonodig bij voldoende animo, ook buiten onze provincie, zonder op het terrein te willen komen van die imkers die reeds jaarlijks volken aan fruittelers verhuurden. De gehele organisatie, voorwaarden en condities werden herzien en aangepast aan de gedachte, uitbreiding van de werkzaamheden. De wijzigingen in de condities komen hier op neer, dat thans verschil in vergoeding is gemaakt tussen kasten en korven, waardoor aan een wens van de fruittelers is tegemoet gekomen. Terwijl de fruittelers, die lid zijn van onze afdeling een extra korting genieten van 15 cent per volk. De uitbetaling en afrekening aan de imkers geschiedt nu via de afd. Bunnik en Omstreken. De imkers ontvangen dus netto f 7.25 per kast en f 7.— per korf. Van dit bedrag zijn de administratiekosten voor de afd. al afgetrokken. Voor het vervoer moeten de imkers zelf bijdragen. Verder betalen imkers en fruittelers een boete aan de afd. Bunnik als zij hun verplichtingen niet nakomen. Eerst worden de volken geplaatst voordat deze definitief van de imkers gehuurd worden. Zowel imkers als fruittelers ontvangen een schriftelijk bewijs dat zij volken gehuurd of verhuurd hebben. De afd. Bunnik zal propaganda maken onder de fruittelers en in de vakpers op land- en tuinbouwgebied en zal in contact treden met diverse organisaties. Vanzelfsprekend worden alleen bijenvolken verhuurd van hen die lid zijn van de Ver. tot Bevordering der Bijenteelt. In het voorjaar 1949 worden de eisen vastgesteld waaraan de volken moeten voldoen, naar gelang de uitwintering is. In het Maandschrift van Februari a.s. zal een mededeling geplaatst worden inzake het opgeven voor verhuur van bijenvolken door de imkers. Fruittelers kunnen hun benodigde volken thans reeds opgeven, hoe eerder hoe beter. Alle correspondentie aan Achterdijk 27, Bunnik of Prov. weg 68, Bunnik. Postzegel voor antwoord insluiten.

Imkers, wordt dus niet ongeduldig. Bedenk, dat wij al het mogelijke doen om de huur en verhuur van bijenvolken in 1949 te doen slagen, doch ook thans zullen er waarschijnlijk weer fouten gemaakt worden, maar bedenk, dat onze organisatie en onze jonge afdeling nog in de kinderschoenen staat. Wij rekenen echter, zover

(zie vervolg pag. 10)

mededinger deed nog een enkele krampachtige poging om zijn achterstand in te halen. Tevergeefs, hij tuimelde naar de aarde terug.

Voelde de Koningin, dat er nu maar één dar meer was, die haar volgde? Schielijk keerde zij zich om. „Jij bent de sterkste. Jij bent mijn bruidegom!” hijgde ze en een nooit gekend geluk doorstroomde Boemi. Hoog in de lucht, in de warme, wijde blijheid van zon en zomer werd de bruiloft gevierd....

Van verre zag Bieke het en in haar hartje sloeg wild het vreugdefeest. De Koningin, haar Koningin, zou Moederbij worden.... Zonnestralen zongen het bruiloftslied....

Toen de Koningin even later terugkeerde, zonk Boemi's lichaam stervend naar de aarde. Hij zou de bruiloft niet overleven. Maar zijn onvergankelijke eer zou blijven, dat door hem de jonge, fiere Koningin Moederbij geworden was.

Rustig zette ze zich op de rand van het vlieggat, waar Bieke reeds was, om haar met andere bijen te verwelkomen. Vol trots streelden de werksters haar met hun voelsprietten en reeds kwamen haar voedsters tot haar met het Koninginnemaal, de heerlijke Koninginnesap....

Eerbiedig nodigden ze haar uit binnenvolgen te komen. De jonge Koningin was hun Moederbij geworden. Uit haar zouden duizenden, misschien wel meer dan duizend maal duizend jonge bijen geboren worden. En zij zelf zou haar gehele verdere leven weduwe blijven....

(Fragmentje uit een bijenroman voor jongeren, getiteld: Bieke's levenslied, die inmiddels is verschenen.)

ZWERMliedje

(Uit: Bieke's levenslied)

We gaan de wijde wereld in
met onze Moederbij,
We maken straks een nieuw begin,
we leven frank en vrij.
We dwarren vrolijk door elkaar,
de Koningin vliegt mee,
we zwieren door het warme licht
naar onze nieuwe stee.

De zwermtijd is weer in het land,
de zwermdrift drijft ons voort.
Vandaag de zorgen aan de kant.
We zwermen ongestoord.
En hebben we in ons nieuwe huis
ons straks weer ingericht,
dan hebben we in een enkele dag
een nieuwe staat gesticht.

PIET DE ROVER

mogelijk, op uw volle medewerking. Moge het contact tussen imkers en fruittelers verstevigd worden door deze georganiseerde huur en verhuur, tot heil van onze fruitteelt en bijenteelt en onze Vereniging.

Thans volgen verkort de condities voor 1949. Volledige uitvoerige exemplaren van deze condities zijn bij de bovengenoemde adressen op aanvraag verkrijgbaar, als Bijennieuws No. 2, dat door onze afd. onregelmatig uitgegeven wordt. De condities zijn voor de fruittelers in gunstige zin gewijzigd, zodat wij ook verwachten, dat ook het aantal te plaatsen volken zal stijgen. Voor de imkers is de afrekening een verbetering.

DE VOORWAARDEN EN CONDITIES VOOR 1949 ZIJN:

Voor de imkers: Om voldoende sterke volken te leveren, waarbij zij zorgdragen voor het vervoer en de verzorging der volken.

De volken desgewenst verspreid in de boomgaard plaatsen.

Bij de plaatsing, of anders tijdens de bloei, worden de volken gekeurd.

De volken moeten gedurende de gehele bloeitijd van het fruit blijven staan.

De afrekening en uitbetaling van de huurprijs aan de imkers geschiedt door de afd.

De netto vergoeding bedraagt per kast f 7.25, per korf f 7.—. Administratiekosten zijn hier al af. Imkers die in 1948 bijen, door onze bemiddeling aan onze afd. verhuurden, genieten voorrang evenals leden der afd. Bunnik, mits voor 20 Jan. 1949 opgegeven. Eerst worden de volken verhuurd voordat zij definitief van de imkers gehuurd worden. Zij, die hun volken niet leveren, betalen 25 ct. per volk boete.

VOOR DE FRUITTELMERS

De fruittelers betalen f 7.50 per kast en f 7.25 per korf aan de afd. Bunnik. Betaling op het einde of tijdens de bloeitijd van het fruit per kwitantie door een Incasso-instelling. Fruittelers, die lid zijn van de afd. Bunnik, Odijk, Werkhoven ontvangen 15 cent korting per volk. Er mag geen vee bij de volken kunnen komen terwijl voor de besputtingen de nodige voorzorgsmaatregelen voor de bijen genomen moeten worden.

De fruittelers luisteren in deze naar de regelmatige mededelingen in de bloeitijd in de pers en door de radio. Fruittelers, die hun gehuurde volken niet afnemen, betalen 50 cent boete per volk. Het Bestuur behoudt zich zonedig het recht voor om korven of kasten te plaatsen.

algemene condities

De volken worden geplaatst in Bunnik, Odijk en Werkhoven en verder in het gehele land, mits een voldoende aantal volken in een bepaalde omgeving of door een fruitteler gehuurd worden.

De afd. Bunnik is niet aansprakelijk voor betaling der vergoeding, schade of anderzins door welke oorzaak dan ook aan de volken. Fruittelers en loonsputters zullen opmerkzaam gemaakt worden op de gevaren van besputtingen voor de bijen. Voorzover mogelijk zal de afd. Bunnik controle uitoefenen op de voorschriften.

Reclames kunnen door imkers en fruittelers alleen ingediend worden tijdens de bloeitijd van het fruit. Is de bloeitijd afgelopen, dan zijn imkers en fruittelers automatisch ontheven van hun verplichtingen mits de huurprijs voldaan is.

Uitspraken van het Bestuur of Commissie inzake klachten zijn bindend, evenals de plaats die aangewezen wordt. Imkers en fruittelers ontvangen een schriftelijk bewijs, dat zij volken gehuurd of verhuurd hebben. Voor het plaatsen of huren van volken voor kasfruit vrage men de speciale condities aan. Opgave door de fruittelers van hun benodigde volken, zo spoedig mogelijk aan Achterdijk 27 of Prov. weg 68 te Bunnik.

(Uittreksel uit Bijennieuws No. 2).

Bunnik.

C. PATER Jzn.

INGEZONDEN

Geachte Redactie.

Als amateur-imker lees ik steeds met grote belangstelling ons maandblad. Veel raadgevingen en ontdekkingen zijn daar in verwerkt. Nooit is men op gebied der bijen uitgestudeerd. Hiertoe helpen ook mee sommige ingezonden stukken. Het blad van December 1948 is op dit gebied al zeer rijk. Een voorstander van dubbelwandige kasten belicht in zijn artikel de Amateur-imker, waar volgens inzender geen lijn in zit, waarvan zelfs enkelen die verschijnselen van bijenkolder vertonen. Alles tot zijn dienst. Ondergetekende heeft 10 enkelwandige kasten, zelf gemaakt, steeds prima bevolkt, heeft in de oorlogsjaren en tot heden nooit een dood volk gehad. Ook heeft hij, zover hem bekend, niet minder honing geoogst dan collega's die dubbelwandige kasten gebruiken. Hiermede is geenszins een oordeel bedoeld over de Simplex-kast. Het systeem van amateurs, dat niet overeenstemt met het bovenvermelde is misschien een gevolg van het ontbreken van lijn in het systeem onzer mensen, die op het gebied van bijenteelt hun stem kunnen verheffen. Wat moet toch een amateur er van denken, dat door het Hoofdbestuur onzer Vereniging is ingesteld een normalisatie-commissie en dat onze hooggeachte Dr. Peeters S.J. iemand van naam op bijengebied, vertelt dat hij een kleiner raam-maat gebruikt dan het Simplex-raam (SIC) en dat de dubbelwandige Simplexkast te koud is?

De eventuele beginner zal door deze inzichten het rechte pad niet vinden. Het gaat hem duizelen. Wellicht zal het hem vergaan als mij, zelf zal hij zijn kasten maken, doch Simplex-ramen gebruiken. Dit zelf maken verhoogt de liefhebberij. Wat betreft de honing-oogst, kan ook hij tevreden zijn, als de bijen goed behandeld worden, dat wil zeggen, grote volken kweken door drijfvoeren in het voorjaar, en vooral de volken niet laten zwermen.

In het ergste geval kan hij zich dan nog ergeren over strijdvrage, die hoe leerzaam ook, toch een volkomen persoonlijk inzicht bloot geven.

Hoogachtend,

J. J. DORRESTEYN, Zeist.

Duftgelenkte Bienen im Dienste der Landwirtschaft und Imkerei

(Springer-Verlag, Wien, 1947. 189 blz., 50 fig., 36 tab.; ing. f 14.50)

EEN boekje dat geschreven is voor imker en zaadteler als grondslag voor de praktische uitvoering der „Duftlenkung“; een begrip dat waard is in wijde kring bekend te worden.

„Duftlenkung“ (Ned. geurdressuur? het is moeilijk een juiste vertaling te vinden) is het leiden van de werkbij naar bepaalde bloemensoorten door de dieren in of buiten de bijenwoning te voederen met een weinig suikeroplossing, die door toevoeging van bloemen of aetherische oliën de geur van de gewenste bloemensoort heeft overgenomen. Ook kan de suikeroplossing over afgeplukte bloemen worden gesprengd of althans in de onmiddellijke nabijheid hiervan worden aangeboden. De gevoederde dieren delen hun medebewoners door middel van de bekende „danstaal“ de geur mede en stimuleren ze tot bezoek aan het gewas dat deze geur draagt. Men kan zo bijv. een kunstmatig versterkte „vlucht“ verkrijgen naar gewassen waarvoor de bijen weinig belangstelling plegen te tonen, b.v. rode klaver. Het praktische resultaat hiervan kan zich in de eerste plaats uiten in een verhoogde vruchtzetting als gevolg van de verbeterde kruisbestuiving, maar ook in een verhoogde honingopbrengst, die de gevoederde hoeveelheid suiker verre overtreft. Zowel imker als zaadteler profiteren dus van deze werkwijze, maar de voordelen voor de laatstgenoemde zijn blijkens de gegeven cijfers verreweg het grootst.

In een inleidend hoofdstuk recapituleert Schr. de belangrijkste gegevens over zintuigfysiologie en bijentaal: een meesterstukje van populair-wetenschappelijke schrijfkunst, zoals we die uit „Aus dem Leben der Bienen“ kennen. Enkele teleologische uitdrukkingen (b.v. het „Darum“ van blz. 6 r. 16) zouden voor sommigen storend kunnen werken.

Een afzonderlijke paragraaf is gewijd aan de bijentaal; dit is een zeer lezenswaardig gedeelte waarin niet alleen de resultaten van vroeger onderzoek zijn verwerkt (o.a. de recente, reeds befaamde ontdekking: het aanduiden van richting en afstand van de voedselbron) maar ook ongepubliceerde gegevens over zeer belangwekkend onderzoek, b.v. over het integument als substraat voor de hechting van reukstoffen, over remmende en activerende stoffen bij de bijendans en vele zaken meer. Vervolgens wordt nagegaan op welke wijze men de gewenste bloemengeur het best met het gevoederde suikerwater kan verbinden en wat het beste effect heeft; voeding binnen of buiten de bijenwoning. De beste resultaten worden verkregen wanneer men als „geurbron“ verse bloemen gebruikt en die in een speciaal gecon-

strueerd voederkastje (er worden twee modellen beschreven) voor het vlieggat plaatst. Voeding temidden van het gewas kan het bezoek echter nog aanzienlijk verhogen.

Aan de hand van een reeks veldproeven, gedurende drie jaren voortgezet, wordt het resultaat van de geurdressuur nagegaan. Een 15-tal soorten cultuurgewassen en 5 wilde drachtplanten komen ter sprake. Hierbij valt op te merken dat omtrent de toepassing in de fruitteelt nog vrijwel geen gegevens bekend zijn.

De resultaten kunnen als volgt worden samengevat:

Mits op de juiste wijze uitgevoerd heeft geurdressuur steeds een versterkt bezoek aan het „dressuurgewas“ ten gevolge, wanneer dit een voor het menselijk reukorgaan waarneembare geur bezit. Het gevolg hiervan is bij gewassen, die niet van nature zelfbestuivers zijn, een verbeterde vruchtzetting en, bij jaarlijkse toepassing een zekerder oogst dan voorheen.

Voor de imker kan de geurdressuur onvoordelig zijn, n.l. wanneer de bijen hierdoor van het bezoek aan andere, rijkere drachtbronnen worden afgehouden. Is de dressuurplant echter een goede honingleverancier, dan is de dressuur in ieder geval aan te bevelen; de vlucht komt sneller op gang, de dieren zijn sneller gespecialiseerd en de opbrengst is groter dan wanneer men de behandeling nalaat.

Een tweetal fouten dient gesignaleerd:

Schrijvers beroemde landgenoot heette Christian Conrad Sprengel en niet Gottwald Christian Sprengel (p. 52 r. 3).

Voorts wordt in paragraaf 9 dressuur op komkommer aanbevolen. In ons land is zaadvorming bij komkommers zeer ongewenst, plaatselijke verordeningen verbieden zelfs in sommige dorpen de bijenteelt in de nabijheid van komkommerkwekerijen.

Dit zijn echter slechts kleinigheden temidden van de vele waardevolle gegevens die dit boekje bevat. Wij wensen het in handen van alle imkers die de Duitse taal machtig zijn en hopen dat te zijner tijd een Nederlandse vertaling moge verschijnen.

Amsterdam.

Dr. J. DE WILDE.

NEDERLANDSE IMKERS

Uw plaats is in de

VER. TOT BEVORDERING DER
BIJENTEELT IN NEDERLAND

UIT DE JAAGKIEPS

VEEL is er over de kunstmatige bevruchting geschreven en er zal zeker nog veel meer over geschreven worden. Ik wil deze keer iets terzake uit de vakbladen uit verschillende landen aanhalen. In de Amerikaanse bladen wordt de laatste tijd weinig over dit onderwerp gevonden. Ik vermoed, dat de practische Amerikaanse bijenhouders er niet aan denken het kunstmatige bevruchten zelf toe te passen, maar dit aan de vakmensen aan de Hogescholen in samenwerking met de grote koninginnetelers overlaten. Het resultaat zullen ze te zijner tijd wel bemerken. Ofschoon uit de Amerikaanse bladen dus geen nieuws, eerst een bericht uit een oud blad uit de V.S., n.l. het American Beejournal 1939/8, waarin een aanhaling uit een blad met de naam „Flaming Sword” (Vlammend zwaard). De redactie uit het land der onbegrensde mogelijkheden zet er boven:

well, well !!

„Er is verschil tussen de koningin en de nalatenschap, die zij voortbrengt. Neem een larve uit welk gedeelte van het volk ook en doe deze in een moerdop en het gevolg zal zijn een koningin. Doe de larve van een geslachtloze bij en de larve van een dar tezamen in een moerdop en daaruit zal te voorschijn komen een koningin, bevrucht voor het leven, zij zal uitwendig vrouwelijk, maar inwendig mannelijk zijn. Hierin vertegenwoordigt de bij de Godheid. Zij is het zinnebeeld van het Woord. Een geest van de Hemel vaart direct in de bij en bestuurt deze, geheel anders dan bij elk ander insect.”

De redactie voegt hieraan toe: Een waarlijk opmerkelijke stand van zaken. (Dit zou wel een zeer eenvoudige oplossing voor de ras-verbetering zijn en de kunstmatige bevruchting geheel overbodig maken).

Een andere eenvoudige wijze van bevruchten vinden we in de Bienenvater 1948/1, waarin Prof. Planckh schrijft:

In de Luxemburgse Bienenzeitung 1947/9 komt onder de titel: Bevruchting der bijenkoninginnen o.a. het volgende voor:

Ik nam een wijde fles met de hals naar beneden en bracht hierin twee koninginnen. Als deze, om een uitweg te vinden tegen de fleswand waren opgevlogen deed ik een dozijn darren in de fles, deze vlogen direct op de koninginnen toe en de bevruchting vond plaats. Ik deed de proef met 8 moeren, waarvan er 7 bevrucht werden. De achtste zal bevrucht geweest zijn, voordat zij in de fles gebracht werd. Natuurlijk vraagt deze proef geduld. Als de darren de moeren niet zien, moeten zij met de moeren op de bodem van de fles geschud worden, zodat ze moeten opvliegen, als de darren de koninginnen dan met de vleugels elkaar raken, vindt de paring zeker plaats.

Prof. Planckh staat zeer sceptisch tegenover deze en dergelijke proefnemingen, volgens hem is het nog niet bewezen, dat deze inderdaad gelukt zijn. Dit is alleen het geval aan de schrijvers van dergelijke artikelen. Alleen Prof. Dr. Rösch uit Hohenheim bij Stuttgart heeft kunstmatige bevruchting met behulp van een door hem geconstrueerd apparaat tot stand gebracht en daarmede voor wetenschappelijk onderzoek succes gehad. Voor de practische bijenteelt heeft deze maatregel voorlopig nog geen waarde.

In het British Beejournal van 23 September j.l. komt het volgende ingezonden stuk voor:

Een geslaagde bevruchting. Ik ben benieuwd of ooit iemand het volgende heeft geprobeerd. Ik had een koningin die wegens een vleugelgebrek niet kon vliegen. Ik nam deze koningin tussen twee vingers alsmede een dar en deed hen paren. Deze koningin legt nu eieren. Ik ben nieuwsgierig te vernemen of deze proef al eerder werd gedaan.

De redactie van het blad voegt hieraan toe, dat zij hiervan nooit iets gehoord heeft en is benieuwd of de moer bevruchte eitjes zal leggen. Wanneer zo'n bevruchting regelmatig zou kunnen plaats vinden zou dit veel beter zijn dan de kunstmatige bevruchting door middel van een instrument.

In het nummer van 21 October '48 van genoemd blad geeft een lezer de volgende uiteenzetting:

„Kunstmatige bevruchting vond reeds plaats in 1886 door Mr. P.O. Berg Tarring, Denemarken. Hij pakte de onbevruchte koningin (maiden queen) bij haar vleugels tussen duim en wijsvinger van de linkerhand. In deze houding zal de koningin haar achterlijf naar haar borststuk ombuigen. Daarna pakte hij met de duim en wijsvinger van de rechterhand een dar bij het borststuk en door een lichte druk hierop werd het verlangde resultaat bereikt en de paring tot stand gebracht. Mr. Berg vertelde ons, dat de koningin zich, toen zij losgelaten werd, in 15 minuten bevrijdde. Hij bevruchtte 6 moeren in 1886 en 4 in 1887 en in al deze tien gevallen met uitstekend resultaat.”

Volgens een artikel in de Bienenvater 1948/9 van R. Jordan staat men in Oostenrijk nog wat afzijdig van het kunstmatig bevruchten. Schrijver begint met te waarschuwen, dat men nog geen overhaastige gevolgtrekkingen moet maken. Hij heeft zelf ook van 1934 tot 1937 proeven genomen en hecht veel waarde aan het „In-Stimmung-setzen” der koningin; deze moet dus op het hoogtepunt van de bronst zijn. Dit moment bij de kunstmatige bevruchting te treffen is zeer toevallig.

„Een bevruchting, die niet het gevoel van de hoogste bevrediging geeft is en blijft niet veel anders dan een verkrachting en mist daarbij elke psychologische en physiologische hoedanigheid en geeft daardoor in de regel allerlei nadelige gevolgen voor de afstammelingen, waarvan de oor-

zaak voor alles is de niet aanwezig geweest zijnde harmonie der parende insecten."

Jordan zegt, dat het 96-dollar apparaat van de Amerikanen overbodig is. Hij plaatste de koningin voorzichtig in een rubber-slang van de juiste doorsnede, die overlans in tweeën was gesneden. Het uit een dar genomen zaad werd met een fijne pipet-punt, die in een zeer buigzaam slangetje was geschoven, in het geslachtsdeel der koningin gebracht en door een korte niet te stevige druk in de schede overgebracht.

Van 76 op deze wijze bevruchtte koninginnen kwamen er slechts elf tot eierleggen, waarvan slechts twee als enigermate bevredigend konden worden beschouwd, de andere werden spoedig darrenbroedig.

Verder hecht Jordan nog veel waarde aan een afscheiding van de dar, een soort klevende vloeistof, die spoedig verhardt en zodoende de schede afscheidt en het uittreden van het zaad verhindert. Hij beëindigt zijn artikel met:

„Het ligt eenvoudig niet in de macht van de onderzoeker een volmaakte kunstmatige bevruchting tot stand te brengen, die kwalitief en kwantitief voldoet. De oorzaak van de beschreven moeilijkheden zijn harde natuurwetten, die de mens, Gode zij dank, niet kan omverwerpen."

Volgens de Scottish Beekeeper 1948/9 werd op een Garden Party op 11 Juli '48 de kunstmatige bevruchting voor imkers gedemonstreerd. Van een stuk of zes darren werd het zaad genomen. De demonstratie werd gegeven door Mr. Thompson. Er is geen firma in Groot-Brittannië die de instrumenten maakt en Dr. Buttler kon er maar één met moeite krijgen. De Amerikanen hebben beweerd, dat zij alleen de fijne spuiten kunnen maken, maar Mr. Thompson heeft het tegendeel bewezen. Rothamstead (het Engelse centrum van onderzoek op ons gebied) heeft de spuitpunten beproefd en gezegd, dat deze een vooruitgang waren, ze worden daar gebruikt.

Wat is de mening van de Zwitsers over de kunstmatige bevruchting? In de Schweizerische Bienenzeitung 1948/7 komt een uitgebreid artikel voor van Dr. W. Fyg, een bekend onderzoeker van de bijenkoningin.

Hieruit volgen enige aanhalingen.

„Wij moeten niet vergeten, dat de bijenkoningin in tegenstelling met andere nuttige dieren slechts éénmaal paart en bij deze gelegenheid van haar partner een voor haar gehele leven voldoende voorraad zaad in haar zaadblaasje opneemt."

In Zwitserland hebben wij door onze rassenteelt (Belegstation) goede resultaten, maar door de vele bijenvolken wordt het in sommige streken steeds moeilijker om goed bereikbare, bijen-vrije en darren-zekere plaatsen te vinden. Deze moeilijkheden hebben ook in Zwitserland aanleiding gegeven in de kunstmatige bevruchting belang te stellen.

Reeds in 1788 trachtte de Zwitserse bijen-onderzoeker, de blinde François Huber, kunstmatige bevruchting te bereiken, maar dit mislukte.

In de laatste 25 jaar hebben vooral Amerikaanse en Russische geleerden aan de kunstmatige be-

vruchting gewerkt. In 1933 hadden de Russen Muzalewsky en Kozlow succes en wel van 40 tot 50%. Zij voerden bij de jonge koninginnen de gevulde zaadbollen van een bronstige dar in de angeltas; het overbrengen van het zaad werd aan de natuur overgelaten.

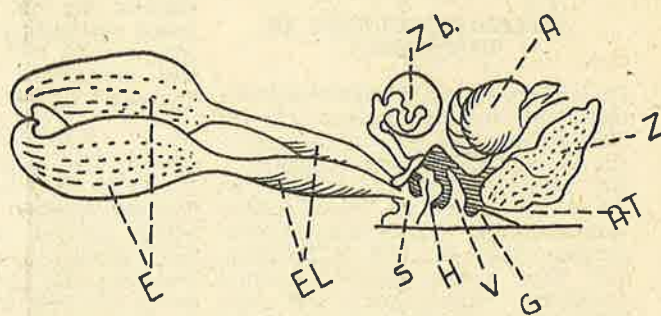
Deze geleerden kwamen ook tot de conclusie, dat de kunstmatige bevruchting alleen succes had, wanneer de koningin bronstig was, zoals bij de natuurlijke paring. Doordat men deze noodzakelijke toestand niet in acht nam, zijn vele mislukkingen het gevolg geweest. Verder deden zij in de Oekraïne de interessante waarneming dat niet minder dan 5% van de bronstige darren, die hun paringsapparaat normaal uitwierpen, in werkelijkheid steriel waren. Dit heeft ook aanleiding tot mislukkingen gegeven. Dit steriel zijn heeft geen invloed bij de Amerikaanse geleerden, daar deze de bronstige darren zaad en slijm afnemen en deze dadelijk in de schede inspuiten. Dit zaad kan eerst onderzocht worden.

Het is niet voldoende, dat het zaad in de angeltas of in de voorhof der schede komt, het zaad moet achter een huig, die de schede in twee delen splitst in de schede en in de eileiders gespoten worden. Dat is slechts mogelijk, als de koningin verdoofd is.

Rest nog de vraag of door de kunstmatige bevruchting in de toekomst de Zwitserse bevruchting-stations overbodig zullen worden. Dr. Fyg is van mening dat dit niet het geval zal zijn, daar het kunstmatig bevruchten altijd een zeer nauwkeurig werk zal zijn, dat op een centraal punt moet plaatsvinden. Hij vindt het wenselijk, dat ook in Zwitserland proeven zullen worden genomen.

Bij het artikel van Dr. Fyg was een tekening van de schematische zijde-aanzicht van de geslachtsdelen van een juist bevruchte koningin. Ik heb getracht deze weer te geven, maar het resultaat valt mij tegen.

De verklaring van enige der letters zijn:

E eierstokken; EL eileiders; Zb zaadblaas; A angel; Z zaadprop van de dar; AT angeltas; H de huig, welke niet goed is uitgevallen; daar het einde hiervan niet de wand van de voorhof (het gearceerde gedeelte) raakt. Het zaad moet achter deze huig gebracht worden. Volgens onderzoeken van Is'hak-Ogly zou het van 48 tot 64 uur duren eer het zaad van de eileiders in het zaadzakje is overgegaan.

Jékavé.

Afdelingsberichten

Afd. Amersfoort

In haar drukbezochte vergadering besloot de afd. deze winter weer praatavonden te houden op de data 27 Januari, 17 Februari en 31 Maart. Ze beginnen om half acht en worden gehouden in de „Oranjeboom”, Leusderweg. Iedereen hartelijk welkom, ook leden uit andere afdelingen. Convocaties worden niet verzonden.

Afdeling Beemster

De afdeling is voornemens om op een Donderdag in April een bijenmarkt te Purmerend te houden. De gemeente Purmerend verleent daarbij haar volle medewerking. Tijdens de bloei van het fruit in de Beemster en in het bijzonder in West-Friesland, zijn vele bijenvolken nodig, die niet uit de provincie Noord-Holland bij voldoende hoeveelheden zijn te betrekken. Wij menen dan ook, dat een bijenmarkt in Purmerend zeker kans van slaagen zal hebben.

Teneinde de andere bijenmarkten niet te door kruisen zouden we gaarne willen weten op welke data in April de andere bijenmarkten zullen worden gehouden. Aangezien er een geregeld contact bestaat met het algemeen secretariaat van onze vereniging, kunnen deze data — liefst spoedig — aan de heer Joustra worden bericht.

Afd. Bunnik en Omstreken.

9 Dec. kwam onze afd. in ledenvergadering bijeen. De heer C. Pater hield een causerie over: Hoe plaatsen wij de bijenvolken in de boomgaard? De huur en verhuur-regeling voor bijenvolken werd besproken en de commissie hiervoor met enkele leden uitgebreid. Besloten werd een bescheiden afd. Vak-

bibliotheek te stichten van tijdschriften op bijenteelt, land- en tuinbouwgebied. De afd. geeft op onregelmatige tijden Bijennieuws uit voor hare leden waarvan thans No. 2 verschenen is met de Nieuwe huur- en verhuurregeling van Bijenvolken. De bijenteeltcursus vangt aan op 14 Jan. in het Wapen van Bunnik n.m. 7 uur. Deelnemers zijn nog welkom.

Afdeling Heiloo en omstreken

Deze afdeling belegde 23 October j.l. een ledenvergadering. Aanwezig 23 leden. Waar bleven de overige 117? Na de gebruikelijke agendapunten en het uitbrengen van het verslag der Algemene vergadering te Utrecht op 16 Juli j.l., kwam ter tafel een voorstel voor de eerstvolgende Algemene Vergadering der Vereniging, welk voorstel met algemene stemmen werd aangenomen. Aan alle afdelingen in den lande zal adhaesie ervoor gevraagd worden, teneinde het Hoofdbestuur in staat te stellen te peilen hoe onze 24.000 leden erover denken. Het voorstel houdt in: eenmaal per jaar suiker te verstrekken, inplaats van over tweemaal verdeeld. Zulks wordt wenselijk geacht, o.a. om de distributiekosten te drukken.

Vervolgens hield de heer van den Berg uit Egmond-binnen, leraar bijenteelt, een referaat over de „Problemen rondom de Bijenweide”. Een zeer leerzame voordracht, die bijzonder in de smaak viel, zowel wat inhoud als wijze van voordragen betreft, en vele tongen later deed loskomen om vragen te stellen en met de inleider van gedachten te wisselen.

Een lid demonstreerde nog een was-smelter, anders dan bij de leden hier in gebruik. De voorzitter deed nog mededeling, dat het in de bedoeling lag om dit jaar nog een lezing met lichtbeelden te organiseren, waarbij men kan kennismaken met preparaten (ook levende) de bijenteelt betreffende.

R.K. Afd. Heumen-Malden

Op 10 Dec. 1948 werd in café P. Spaan te Malden, een oprichtingsvergadering gehouden, om te komen tot een afd. van de Ver. tot Bevordering der Bijenteelt in Nederland. Er waren 18 imkers aanwezig. Allen verklaarden lid te willen worden van de nieuw op te richten afdeling.

Daarna werd overgegaan tot het kiezen van een bestuur. Als voorzitter werd gekozen de heer E. P. J. H. Vissers, C 34, Malden. Als bestuursleden: P. v. Hezewijk, A 64, Heumen; H. Kennis, A 61, Heumen; M. Lucassen, D 41, Malden; A. P. v. d. Crujisen, C 102, Malden. Laatstgenoemde verklaarde zich bereid het Secretaris-Penningmeesterschap op zich te nemen. Daarna volgde vaststelling contri-

butie. Deze werd voor 1949 vastgesteld op f 4.—.

Het volgende punt was suiker bestellen. Hiervoor werden de suikerkaarten uitgereikt en bepaald, dat deze ingevuld en met het geld op uiterlijk Zondag 19 Dec. a.s. bij de secretaris moeten zijn bezorgd. De prijs werd vastgesteld op 43 cent per kg.

Besloten werd de afd. R.K. Afd. Heumen-Malden van de Ver. tot Bevordering der Bijenteelt in Nederland te noemen.

De afdeling zal de Bisschop de situatie geheel uiteenzetten en verzoeken om een G.A.

Gevraagd werd of het tegelijk lid zijn van twee Imkersbonden de gratis verzekering in gevaar zal brengen en, is men alleen verzekerd wanneer men suiker bestelt? Hiernaar zal geïnformeerd worden.

Het Uniform Afd. Regl. werd voorgelezen; er werd besloten dit ongewijzigd over te nemen.

De voorzitter sloot om 10 uur de vergadering met de Christelijke groet.

Afdeling Leeuwarden

De secretaris Tj. Stienstra te Leeuwarden is thans telefonisch aangesloten onder no. 7856.

Afd. Putten

De Afd. Putten vergaderde met 130 leden. De voorzitter, de heer H. Aalten, herdacht na zijn openingswoord het overleden lid de heer P. J. de Blijker, die 16 jaar lid van het bestuur was en hiervan secretaris en voorzitter is geweest tot 1946. Hij hoopte dat de naam van de overledene, die veel voor de afdeling heeft gedaan, in dankbare herinnering zal blijven voortleven.

Het honingjaar was niet al te best geweest. De aangeschafte honingslinger is zeer productief gebruikt. Enige praatavonden ten huize van de heer Hoogebeem werden zeer druk bezocht. De heer H. ontving een woord van dank voor zijn gastvrijheid in deze.

De Bijenalmanak wordt de leden in December toegezonden.

Met de wens dat 1949 een goed honingjaar zou zijn sloot de secretaris zijn jaarverslag.

De ontvangsten bedroegen f 2770.87, de uitgaven f 2705.75, zodat de boeken sluiten met een batig saldo van f 65.12. De kascommissie heeft alles keurig in orde bevonden. De secretaris-penningmeester ontving een woord van dank voor zijn werkzaamheden en het financiële beheer en werd over het laatste gedecchargeerd.

Tot leden der kascommissie 1949 werden aangewezen de heren C. Wassink en B. v. d. Hazel Bzn. Bij de bestuursverkiezing werd de heer J. v. Malenstein met 118 van de 120 uitgebrachte geldige stemmen herkozen, waardoor bewezen werd dat de vergadering de werkzaamheden van haar ijverige functionaris zeer op prijs stelde. In de vacatures de Blijker en

OPLEIDINGSCURSUS IN BIJENTEELT

Onder leiding van de rijksbijenteeltconsulent te Wageningen zal in 1949 te Zutphen een opleidingscursus in bijenteelt worden gegeven. De cursus begint in Januari en duurt een jaar; de lessen zullen waarschijnlijk 's Zaterdags gegeven worden, in de R.L.W.S. te Zutphen. Tot deze cursus kunnen worden toegelaten: onderwijzers met acte Land- en/of Tuinbouwkunde L.O.; bovendien onderwijzers, die, ter beoordeling door genoemde consulent, voldoende ervaring in de bijenteelt bezitten. Reiskosten der deelnemers worden niet vergoed. Aanmeldingen voor deze cursus te richten tot de rijksbijenteeltconsulent, Ericaplein 1 te Wageningen. Deze zal op Zaterdag 8 Januari a.s. van 10 tot 11 uur in genoemde school aanwezig zijn tot het geven van inlichtingen.

Vragenrubriek

Vragen te zenden aan G. J. LANKKAMP te Bathmen

Vraag 45 (Dec.-nummer): Hier is waarschijnlijk een drukfout in de vraag. Ik kan deze door gemis van de copy niet meer opsporen, maar... het antwoord is gepast bij een winterverplaatsing van 3 à 4 km. Wil de heer H. M. B. zo nodig nog eens vragen?
G. J. L. te B.

Vraag 46: Welke zijn de beste methoden tot het winnen van raathoning? Drijfvoederen is hier niet nodig door goede lindedracht. Het volk nauw opsluiten, door ontnemen van ramen zonder broed, hielp mij niet: steeds brengen ze de heidehoning onderin en niet in de honingkamer. Heeft het zin enige honingkamerraampjes onderin te hangen?
M. N. te L.

Antwoord 46: Lees eens het hoofdstuk „Waarom bij vele imkers de heidehoning zo vaak mislukt” in „Het leven der bijen” van Dr. Minderhoud. Dat goede lindedracht bij U drijfvoeren onnodig maakt zou kunnen, mits de linde de Witte Linde of **Zilverlinde** is; andere lindensoorten eindigen hun bloei iets te vroeg.

Verkleining van de broedkamer kan nuttig zijn. Met het oog op de heidehoning, vooral ontwierp ik jaren geleden een kast met lagere broedramen, waarvan het gevolg is, dat in de honingkamer-ramen al 2 cm honing zit, dat anderen in de broedkamer hebben! Honingramen onderin — naast de broedramen hangen — werkt alleen wat uit bij overmatige dracht, daar de bijen steeds beginnen boven het broednest hun oogst te bergen.

Vraag 47: Ik heb tien kasten met bijen, welke goed bevolkt zijn en veel honing in de broedkamer hebben. Drie der kasten hebben de darren uitgeworpen en de overige kasten niet; wat zou daar de oorzaak van kunnen zijn.
L. D. te O.

Antwoord 47: Het komt enkele malen voor, dat goede volken in 't najaar de darren niet afmaken. Meestal echter wijst de aanwezig-

heid van darren in deze tijd van 't jaar op moerloosheid. Houdt deze volken dus in 't voorjaar in 't oog!

Vraag 48: Een bloemkweker in de onmiddellijke nabijheid van vier imkers kweekt in het voorjaar bloemen in zijn kassen waar bijen dol op zijn, maar die na het bezoek der bijen zeer spoedig bedorven zijn. Dit gebeurt met mooi weer eind Februari begin Maart. Nu dreigt deze kweker deze bijen in zijn kassen te vergassen. Mag hij dat doen of moet hij zelf zorgen dat de bijen niet in zijn kassen kunnen komen?

Afd. Beverwijk.

Antwoord 48: Verwijs deze kweker eens naar Art. 629 van het Burgerlijk Wetboek en Art. 350 van het Wetboek van Strafrecht. Bijna zeker zal hij zich dan nog wel eens bedenken.

Afd. GRONINGEN EN OMSTR.

Het 40-jarig bestaan werd op luisterrijke wijze in de stad van de Grönneger Sproak gevierd met de revue „'t Kan verkeren” in Gronings dialect en samengesteld door de voorzitter der feestcommissie, de heer R. R. de Groot en de echtgenote van de secretaris der commissie, Mevr. M. Reinders-Barrée. Bovendien bood het bestuur de aanwezigen koffie met honing-sukade-koek aan, waarbij de traditionele kraantjespotten in al hun glorie op de tafeltjes pronkten en er een echt huiselijk feest van maakten, terwijl een muziekje de gezelligheid nog wat verhoogde.

Onder het publiek was een vijftal dat door het bestuur per auto van huis was gehaald en op ereplaatsen was gezeten. Deze attentie was hun bewezen, daar zij, óf de afdeling nog mee hadden opgericht, óf vanaf de oprichting lid zijn geweest. Het waren de heren K. H. Kruijer uit Middelbert, oud-voorzitter, J. Wolt-huis uit Groningen, vanaf de oprichting penningmeester, welke functie hij nog steeds met hetzelfde élan uitoefent als voor 40 jaren terug en de heren Dr. S. van Houten uit Groningen, R. Mulder uit Wolddijk en H. D. Roege uit Sauwerd. Van de omliggende afdelingen had alleen die uit Ten Boer gehoor gegeven aan de uitnodiging en was vertegenwoordigd door haar voorzitter en secretaris. Verder was de zaal geheel vol met imkers en hun resp. echtgenoten en verloofden. Klokslag 8 uur opende de heer de Groot met een kort woord de avond en gaf daarop aan de voorzitter der afdeling, de heer G. A. Ennes gelegenheid tot het uitspreken van diens feestrede. Hierin werd in vogelvucht weergegeven, hoe onze afdeling deze afgelopen 40 jaren

zeilde en reilde, terwijl tot slot door de spreker werd medegedeeld, dat het bestuur gemeend had, de vijf jubilarissen tot ereleden van onze afd. te benoemen en, als aandenken, ieder een zilveren plaquette aan te bieden. Een spontaan applaus gaf de instemming van het publiek met deze woorden weer. Daarna werden de plaquettes aan de pas benoemde ereleden ter hand gesteld.

Na dit officiële gedeelte volgde de revue met in de hoofdrollen de beide samenstellers, de heer de Groot en mevrouw Reinders-Barrée en ons lid de heer Woldendorp, terwijl de bijrollen in handen waren van mevrouw Gritter-Mennes en de heer Huisman. 16 Leden van de damesgymnastiekvereniging Eclecta verzorgden de dans- en zangnummers met begeleiding van de muziek.

In deze revue was het imkerleven van Kloas Toplat (de Groot) vanaf 1908—1948 verwerkt en hoe deze, door toedoen van juffer de Roat (mevr. Reinders-Barrée) overging van korf- naar kastteelt. Zijn vriend Jan Kopspiel (Woldendorp), evenals Kloas, een verwoed korfinker, ging zijn collega volgen en werd eveneens kastinker. De avonturen, die zij beleefden, deden het publiek gedurig schudden van het lachen, evenals de verhalen, die zij, van vroeger, aan juffer vertelden. En hoe genoot men van Aoltje Tiger (mevr. Gritter-Mennes), die haar naam alle eer aandeed, maar veranderde in een Aoltje de Tamme, toen de persoon in kwestie voor haar stond.

Een succes was eveneens het optreden van de damesgymnastiekver. Eclecta, vooral de voorstelling van een bijenzwerm en hoe deze in de tros ging zitten, maakte dat het publiek de zaal tot in haar grondvesten deed dreunen.

Dat het stuk in de smaak is gevallen werd de spelers in de finale wel bewezen door het daverende applaus en de bloemen met voor de revue-girls ieder een zilveren bijenspldje als aandenken.

Een gezellig samenzijn besloot daarna deze zeer geslaagde avond, waarvan menig imker de verzuchting slaakte „Zo'n oavond wat voaker”.

ATTENTIE !

Met ingang van 1 Januari komt er enige wijziging in de werkzaamheden van het secretariaat.

Alle geldzendingen afd. **Vereniging** betreffende, moeten voortaan gericht worden aan het Bijenhuis te Wageningen, secretaris der Ver. v. Bijenteelt, postrekening 27772. Hetzelfde geldt voor opgave nieuwe leden, recdames verzenden Groentje, adreswijzigingen enz.

Overige correspondentie afd. **Vereniging** betreffende kan men, als voorheen, naar Amersfoort sturen.

Geldzendingen **Handel en Suiker** en correspondentie voor die afdelingen blijve men naar Wageningen sturen, zoals gebruikelijk. Postrekening 1171.

G. v. Diest werden gekozen de h.h. G. v. Essen en G. Ruiter.

Hierna had de verloting plaats van 33 prijzen, waarbij een bevruchtungskastje vervaardigd door de secretaris. Bij de rondvraag werd door de secretaris de voorwaarden van de gratis verzekering van bijenkorven en materiaal toegelicht. Naar aanleiding van een vraag werd medegedeeld dat de leden het recht hebben om vóór 1 Nov. candidaten voor de bestuursverkiezing te stellen; 10 leden kunnen een candidaat bij de secretaris opgeven. Besloten werd voor het gebruik van de honingslinger 50 ct. huurvergoeding te vragen.

Officiële mededelingen

Kort verslag van de vergadering van het Hoofdbestuur op 10 November 1947.

Met kennisgeving waren afwezig de Heren Helffer, Regout, Timmermans en te Winkel; de beide Rijksbijenteeltconsulenten gaven blijk van hun belangstelling.

Aan deze vergadering ging de opening van de stembriefjes vooraf. In Brabant moest een verkiezing plaats hebben wegens periodiek aftreden van de heer v. d. Zwaard. Deze werd met 17 van de 21 uitgebrachte geldige stemmen herkozen. Op de heer J. Bouman werden 4 stemmen uitgebracht.

De voorzitter wenste bij de opening der vergadering de herkozen leden geluk en deelde mede, dat de vereniging niet zou worden aangeslagen in de Vermogensaanwasbelasting. Om moeilijkheden op fiscaal gebied te voorkomen zullen onze statuten op een enkel punt gewijzigd moeten worden, nl., dat bij ontbinding der Vereniging de baten niet onder de leden verdeeld zullen worden doch beschikbaar moeten worden gesteld aan een lichaam, dat hetzelfde doel beoogt.

Het concept-contract met de Gelderland voor het drukken van het Maandschrift, zal op een enkel punt worden gewijzigd en voorzitter en secretaris gemachtigd dit gewijzigd ontwerp te tekenen.

Het is nu zover, dat de Bedrijfsraad voor de Bijenhouderij kan worden opgericht. Binnenkort zal de acte gepasseerd worden.

Deelnemende organisaties zijn: de V.v.B., de N.C.B., de L.L.T.B. en de A.B.T.B.

Al zullen we nog niet direct kunnen bouwen, er kan in Januari gestart worden. Er wordt klein begonnen en gaandeweg uitgebreid. Het Instituut zal in Wageningen komen en de Proefstand in Tilburg.

De bijenfilm komt dit jaar nog gereed en getracht zal worden in Januari beginnen te draaien. Eerst in de 14 groepen, daarna in de andere gebieden van elke groep. De première zal in Den Haag draaien voor autoriteiten enz.

Nadat er enige veranderingen in zijn aangebracht, worden de notulen goedgekeurd.

De heer Seunninga wordt per 1 Jan. 1949 benoemd tot Directeur van Afd. Handel op een salaris van f 4400,— tot f 5000,— per jaar. Deze benoeming geschiedde met algemene stemmen.

Hierna worden beurtelings de 4 uitgezochte sollicitanten voor 2e secretaris-penningmeester binnengeroepen. De heer R. P. Groenveld te Huizum (Fr.) werd als zodanig benoemd. Hij zal per 1 Januari 1949 in dienst treden.

De aftredende leden van D.B. en de verschillende commissies uit het H.B. worden herkozen. Aan die van

de commissie van redactie wordt de heer v. d. Sande toegevoegd.

Het voorstel afd. Heiloo — verstreking van bijensuiker in een keer — wordt behandeld. Er zijn wel bezwaren, doch ze zijn niet overwegend. Hierna sluiting.

Het onderstaande adres werd aan de Minister van Landbouw en Voedselvoorziening gezonden.

Gorinchem-Tilburg, 28 Oct. 1948

Aan Zijne Excellentie de Minister van Landbouw, enz., 's Gravenhage.

Excellentie,

De Vereniging tot Bevordering der Bijenteelt in Nederland, de Bijenhoudersbond van de N.C.B. (handelende namens de R.K. Bijenhoudersbond van de L.L.T.B. en van de A.B.T.B.) brengen het volgende onder Uwe aandacht.

Volgens in de pers verschenen artikelen zullen binnenkort de accijnzen worden geunificeerd, m.a.w., dat in Nederland, België en Luxemburg de accijnzen worden gelijkgeschakeld. Ook de suikeraccijn zal daaronder vallen.

In België bedraagt de suikeraccijn slechts f 3.60 per 100 kg, terwijl de accijn in Nederland niet minder dan f 29.25 per 100 kg bedraagt. Het ligt derhalve in de rede te verwachten, dat België de accijn zal verhoogen en dat Nederland tot een verlaging zal komen.

In Nederland wordt sedert 1909 vrijdom van accijn genoten voor de suiker, welke voor de voeding van bijen wordt gebruikt. In België bestaat die vrijdom niet, omdat daaraan, gelet op het geringe accijnbedrag, geen behoefte bestaat. Om tot een vergelijk te komen bestaat dus de mogelijkheid, dat België en Luxemburg de accijnsvrijdom van Nederland overnemen dan wel, dat Nederland de accijnsvrijdom afschaft.

De besturen van bovengenoemde organisaties op bijenteeltgebied kunnen niet aannemen, dat de Nederlandse Regering tot dit laatste zal besluiten, doch mocht onverhoopt hiertoe het voornemen bestaan, dan wensden zij reeds bij voorbaat tegen dat voornemen te waarschuwen. Immers juist door de sedert 1909 verleende accijnsvrijdom heeft de bijenteelt zich geleidelijk kunnen herstellen van de vóór 1909 ingetreden teruggang. Nadien heeft de Regering door het aanstellen van Rijksbijenteeltconsulenten, die imkers van raad en voorlichting dienen, getoond, dat ook zij het nut van een georganiseerde en geleide bijenteelt inziet niet alleen, maar al het mogelijk wil doen de bijenteelt op peil te houden. Niet in het minst is dat toe te schrijven aan het nut van de bijen in de vorm van bestuiving van bloemen van vruchtbomen. Een goede bestuiving

bevordert de vruchtzetting. Vooral in deze tijd, waarin alles moet worden gedaan om de productie op te voeren, teneinde te kunnen exporteren dan wel de import te beperken is dat van nationale betekenis.

Mocht de accijnsvrijdom worden afgeschaft, dan zou dit onherroepelijk tot een grote teruggang in de bijenteelt en inkrimping van de bijenstapel, met alle gevolgen van dien, leiden. Welke invloed zulks op de fruitteelt zal hebben kan zelfs bij benadering niet worden berekend. De besturen van bovengenoemde organisaties voelen zich dan ook niet verantwoord, indien zij Uwe Excellentie niet zouden wijzen op het gevaar, dat de fruit- en de bijenteelt hierdoor dreigt. Wij verzoeken mitsdien beleefd, doch met de meeste aandring in het daartoe leidende geval, de nodige stappen te willen doen, welke er toe kunnen leiden, de accijnsvrijdom te laten voortbestaan.

Een afschrift van deze brief wordt toegezonden aan Uwer Excellenties ambtgenoot, Zijne Excellentie de Minister van Financiën.

Volgt ondertekening.

VOORSTEL ALG. VERG. 1949

De Afdeling Westland stelt de Algemene Vergadering voor een Commissie te benoemen om tot een betere regeling te komen van de honingverkoop en deze zo mogelijk centraal te regelen via de Afdeling Handel.

Toelichting:

Vóór de oorlog kwam er naast de Nederlandse honing ook veel buitenlandse honing aan de markt, waardoor de prijs van de honing ongunstig werd beïnvloed.

Gedurende de oorlog en ook kort daarna, toen er geen buitenlandse honing aangevoerd werd, is er voor de Nederlandse honing over het algemeen een zeer hoge prijs betaald. De Nederlandse imker heeft hierbij zeker niet het oog gericht op de toekomst. De Afdeling Westland vreest, dat, wanneer straks het land weer overstromd wordt door het buitenlandse product, de imkers zeer tot hun ongenoegen zullen bemerken, dat — niettegenstaande de Nederlandse honing kwalitatief op een hoger niveau staat — verdrongen zal worden door de buitenlandse honing en de prijzen dus belangrijk zullen dalen, ten nadele van de Nederlandse imker.

Het wil de Afdeling Westland voorkomen dat het Hoofdbestuur, voorgelicht door de te benoemen Commissie, kan komen tot het vaststellen van een prijs en dat het Hoofdbestuur bij de Regering kan aandrigen op een regeling, waardoor in de handel de Nederlandse honing te onderscheiden is van het buitenlands product.

PRIJS DER ADVERTENTIES

Per 1/1 pagina f 150.— Per 1/4 pagina f 25.—
Per 1/2 pagina f 80.— Per 1/16 pagina f 15.—
Per 1/8 pagina f 45.—

Spaunblijjes worden alleen bij vooruitbetaling opgenomen. Zij kosten f 1.50 per 20 woorden; elke 4 woorden méér 30 ct.

H. T. VAN DAM - JUBBEGA Fr.

Bijepark, Magazijn van Imkersartikelen
Telefoon 103, Hoornsterzwaag.

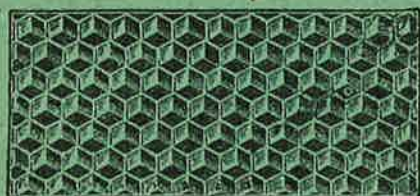
Wij leveren alles op het gebied der bijenteelt, als: kasten, korven, onderdelen, kappen, sluiers, berokers en Dathe-pijpen met en zonder houtmantel, doch koopt uitsluitend die met houtmantel, die is de beste.

DIVERSE BOEKWERKEN, als:

Bijen en Bijenhouden, door J. G. de Roever f 16.50
Het Moderne Bijenboek, van Schotman f 17.50
Bijenteelt, door S. Cancrinus f 1.75
Bijenteelt, door A. S. Planting f 1.20
Meer verantwoord imken, door A. Welss f 1.90

KUNSTRAAT

Door aankoop van een nieuwe was, maken we thans extra mooie kunstraat met een mooie diepe celindruk. Werkloon zulvere was tot kunstraat f 1.— per kg.

Ook uw droge raat en koeken kunt U ter verwerking tot kunstraat zenden. Zonder inlevering van de nodige was is het zeer moeilijk kunstraat te leveren, de was is zeer schaars; laat dus geen was verloren gaan. Zend ons thans zoveel mogelijk de was ter verwerking. U is dan verzekerd op tijd de kunstraat te hebben. Vraagt onze rijk geïllustreerde prijscurant.

Indien ge **Het Leven der Bijen** door Dr. Ir. A. Minderhoud nog niet Uw eigendom kunt noemen, bestel het dan direct op postrekening 27772 Bijenhuis Wageningen, secretaris der Ver. v. Bijenteelt á f 1.50 franco. Ge begint het nieuwe jaar dan goed.

PLANNEN VOOR HET VOORJAAR

Evenals U hebben ook wij plannen voor het voorjaar. Er is veel nieuws op komst, waar U zeker belangstelling voor hebt. Laat U inlichten door de Koershof Flitsen (met prijsvraag). Geeft U op als gratis abonné en U profiteert het eerst van nieuwe en speciale aanbiedingen.

STUIFMEELSURROGAAT. Stuihmeelsurrogaat van Amerikaanse kwaliteit is weer in bestelling. Aflevering eind Januari met gebruiksaanwijzing. Kweekt sterke volken met Koershof stuihmeelsurrogaat. Bestelt zoveel mogelijk gezamenlijk om vrachtkosten te sparen. Prijs per kg f 0.60.

VERF VOOR BIJENKASTEN. Sterk hechtend standgroen en standwit met taai oppervlak per kg f 4.60. Bijpassende lood-zinkwit grondverf f 2.65 p. kg. Blanke lak voor gewolmaniseerde kasten (ideaal) f 4.60 p. kg.

KOERSHOF VOEDERBAKJE voor snel- en drijvoeren, inh. ca 3 L., een succesartikel, f 3.50
Bijendichte stroopgieter, zeer fraaie uitv. f 10.75.
VLECHTRIET voor korfvlechters per kg f 1.95.

Complete prijslijst gratis op aanvraag.

DIEPENVEEN
Tel. (K 6709) 337

v. 't Land wenst U allemaal een Gelukkig Nieuwjaar en een..... goed Bijenjaar.

Dit is tevens Uw adres voor alle voorkomende Imkers-artikelen.

Bestelt hetgeen wat U nodig heeft in deze maand, binnen enkele dagen is 't in uw bezit.

Het van ouds bekende en vertrouwde adres

W.v.'t LAND

HONINGZEMERIJ, BARNEVELD

DE HANDELSINSTELLING VAN UW EIGEN ORGANISATIE!
HET ADRES VOOR UW IMKERSARTIKELN

Het Bijenhuis - Wageningen

TELEFOON 2863

Voor korfvlechters hebben wij weer prachtig 1ste snit
PITBAND en **ROTTINGBAST** beschikbaar

FEEKA FEITEN

De FEEKA blijft de FEEKA-KAST als zijnde de **BETERE KAST** propageren. Voor de bezitters van de Simplexkasten is er goed nieuws: We hebben n.l. onder meer een

FEEKA-DAKRAND

voor de

SIMPLEXKAST

ontworpen. Hierdoor is het mogelijk om van Uw bestaande kasten, Feeka-kasten te maken.

Begin Februari is weer stuifmeelsurrogaat leverbaar, in samenwerking met de bekende firma Philips van Houten gevitamineerd, waardoor het praktisch gelijk wordt aan natuurlijk stuifmeel.

Verder brengen wij twee soorten sloten voor bijenkasten. Wilt U over deze dingen meer weten en is uw adres bij ons nog niet bekend, even een briefkaartje en 't komt in orde.

VOOR HET GEHELE LAND RAYON- VERTEGENWOORDIGERS GEVRAAGD

Bezitters van Feeka-kasten genieten de voorkour

Feeka Handelonderneming

DUINWEG 4, SOEST, TELEF. 2103

Bij het secretariaat van de Vereniging is verkrijgbaar het boekje

Het Leven der Bijen

door Dr. Ir. A. MINDERHOUD

Ieder Imker moet het leven der bijen kennen om met succes bijen te houden en dit boekje is een juweeltje op dit gebied. Daarbij is de prijs zeer laag gehouden n.l. f 1.50 franco. Te bestellen, bij vooruitbetaling, op postrekening 27772 van de Vereniging voor Bijenteelt te Amersfoort.

Wil men verzekerd zijn zo'n exemplaar in zijn bezit te krijgen, dan bestelle men spoedig.

W. J. Hartstra-Jubbega (Fr.)

Giro 489285

BIJENSTAND HARTELUST

Wij kunnen U direct uit voorraad leveren: Honingbussen, inh. 2½ K.G., 60 ct., idem inh. 5 K.G. f 1.—, idem inh. 10 K.G. f 1.35, idem inh. 25 K.G. f 2.50. Paardehaar vizieren 35 x 30 c.M. f 1.30. Blaasbalgberokers (koper) f 10.75. Zwarte vizieren 40 ct. Bijenvegers f 1.75. Boxlederen Handschoenen f 8.75. Metalen Schroefdooppen op 1 ponsd flacons per 100 f 3.75. Vaseline per ponsd-pot 60 ct. Afstandblikjes per 100 f 2. Dathe pijpen, zeer licht, aluminium, prima f 6.50, leverbaar half Januari.

SPEURBIJTJES

TE KOOP: pl.m. 50 kg prima honing à f 4.— per kg. H. MIDDELBRINK, Kallencote 38, Post Steenwijk.

TE KOOP wegens vertrek naar Canada, voor elk aannemelijk bod, een in goede staat verkerende bijenschuur met 5 goed bevolkte kasten en 1 korfvolk. Ruimte voor 12 kasten; ook afzonderlijk te koop. Bij G. J. HEIJINK, Haartsestraat 51, Aalten.

TE KOOP GEVRAAGD: een honingpers; defect geen bezwaar. Omschrijving en prijs aan: A. W. KORTSTRA, Oldeberkoop 102a.

WIJ KUNNEN NOG PLAATSEN pl.m. 100 bijenvolken voor kruisbestuiving begin April tot laatst April. Vergoeding f 7.50 per volk plus halve vervoerkosten; 50 % betaling bij plaatsing, 2de 50 % bij terughaling der volken. Aanbieding aan A. RENKERS, Nijkerkerstraat 35, Hooglanderveen.

Afdeling Handel van de Vereniging tot Bevordering der Bijenteelt in Nederland

Adres:

Bijenhuis Wageningen

Postrekening 1171 - Telefoon 2863

Levert U alles voor Uw bedrijf met de meeste spoed. Door bij Uw eigen organisatie te bestellen, maakt ge haar óók op deze wijze groot!

Het adres waar men vertrouwen in stelt!

N.V. Bijenstand „MELLONA” v/h J. de Meza - Santpoort

TEL. 8225 - K 2560

BIEDT AAN: ZILVEREN BIJENSPULDEN - BROCHES - COLLIERS - LUXE HONINGFLACONS - BIJENLITERATUUR (SCHOTMAN, DE ROEVER)

Verder alles voor de Bijenteelt.

FILMAVONDEN

voor Uw vereniging, met onze Mellona-film, die zeer interessant en leerzaam is.

Schriftelijke Cursus Bijenteelt

DE EERSTE GOEDE STAP VOOR ELK BEGINNEND IMKER!

Ons Mellonanieuws dat regelmatig verschijnt, houdt U steeds op de hoogte van allerlei nieuws op bijenteeltgebied. Wij schrijven U daarvoor gaarne in.